

J. R. HANNULA

ISSA ABRAHAM

VIIPURI 1925
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TIETAJA

ISÄ AABRAHAM

RUUSU-RISTI-KIRJASTO N:o 22

ISÄ AABRAHAM

Kirjoitti
J. R. HANNULA

„Ja sinun siemenessäsi tulevat
kaikki maan kansat siunatuiksi.
1 Moos. 22: 18.

VIIPURI 1925
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TIETÄJÄ

RAUMALLA, Y. O. LÄNSI-SUOMEN KIRJAPAINOSSA 1925.

AABRAHAMIN SUHDE JEESUKSEEN.

Ihminen ja ihmiskunta elää kahdessa suuressa maailmassa, joiden välisenä kysymyksenä on se siveellinen mahti, joka määrää rajan kuolevaisen ja kuolemattoman välille. Tämä raja ei ole vain maallisen ruumiin kuolevaisuudessa. Sillä niin kauan kun ihminen ei vielä ole läpikäynyt täydellistä henkistä uudestisyntymää, on hän koko persoonallisessa olemuksessaan kuolevainen, ja hän uudelleen ja uudelleen läpikäy jälleensyntymän ja jälleenkooleman muutokset. Ja tähän persoonalliseen puoleemme kuuluu lihallinen ruumis ja sen kaksoispuoli eli eetterinen ruumis ja sielulliset käyttövälineemme astraaliruumis ja alempi älyruumis. Tämä persoonallisuutemme elää alemmassa kolminaismaailmassa, johon kuuluvat fyysillinen, astraalinen ja alempi älytaso ja jota yhteisellä nimellä nimitetäänkin kuolevaisuuden maailmaksi. Kuolemattomuutemme alkaa vasta tämän kuoleman kolminaismaailman takaisessa henkimaailmassa, jossa — inhimillisen kehityksen yhteydessä — puhutaan hengen kolminaismaailmasta: järjen, rakkauden ja hengen tasoista. Elämästämme ja osallisuudestamme tuossa kuolemattomuuden kolminaismaailmassa tulemme me tietoisiksi vasta sitten ja siinä määrässä, kuin sisäinen eli mystillinen Kristus meissä ihmisissä herää ja kasvaa; niinkuin jo olemme

puhuneet edellisissä Vanhantestamentin tutkimuksissamme „Luominen“, „Tubal-Kain“ ja „Vedenpaisumus“, mutta seikkaperäisemmin ja tyhjentävämmin puhutaan niistä muissa „Ruusu-Risti-Kirjaston“ kirjoissa, etenkin *Pekka Ervastian* kirjoissa „Christosophia“ ja „Paavali ja hänen kristinuskonsa“. Etenkin näitä molempia viimeksimainittuja kirjoja voimme käyttää apunamme koettaessamme oppia ymmärtämään mystillistä Kristusta, joka historiallisessa Jeesuksessa pääsi ensikerran täydellisenä esille fyysillisen tason päivätaajunnassa, ja kuinka siitä oli kaksi valtavaa seurausta, 1:ksi, että Jeesus itse saavutti täydellisimmän ylösnousemuksen, s.o. tuli kuolevaisessa persoonallisuudessaankin kuolemattomaksi, ja 2:ksi, että Jeesuksessa yhtyi maapallomme fyysillisenkin tason elämään sen korkeampi minä, tai että Jeesus Kristus itse tuli maapallomme korkeammaksi minäksi, tuli „kaiken perilliseksi“, niinkuin hebrealaiskirjeessä sanotaan.

Mutta ymmärrämmehän, että kauan ja paljon oli ihmiskunnassa aherrettu ja tehty valmistuksia tämän kosmillisen sillan aikaansaamiseksi maapallomme ja ihmiskuntamme alemman ja ylemmän minän välille. Olihan Gautama Buddha jo hyvin läheltä hipaissut tätä saavutusta, niin että hän tavallaan jo aavisti sen läheisyyttä. Mutta Buddha ei sittenkään osannut selvästi sanoa, oliko ihmisessä kuolematonta minää, vai eikö ollut. Hän vaan osasi sanoa, että ihminen on kokoomus viidestä (esoteerisesti seitsemästä) *skandhasta*, perusvoimasta, jotka kuolemassa hajoavat, ja uudessa jälleensyntymässä taas yhtyvät, — jolloin näiden skandhojen keskinäinen suhde ja siveellinen luonne nähtä-

västi määräisivät ihmisen kohtalon eli karman. Mutta Jeesus osasi m.m. sanoa: „Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän“ Joh. 14: 9. Sillä todella mystillinen Kristus meissä vain on kuolematon minä. Niinkuin Paavali m.m. sanoo: „Sillä te olette kuolleet, ja teidän elämänne on kätketty Kristuksen kanssa Jumalassa.“ Kol. 3: 3.

Tämän sillan aikaansaamiseksi maapallomme ja sen ihmiskunnan alemman ja ylemmän minän välille oli muodostunut henkinen liitto, oli muodostunut n.s. työnliitto kuolevaisen ihmiskunnan ja sen kuolemattoman Itsen, Logoksen, mystillisen Kristuksen välille. — Juuri tämän liiton kannalta voisimme koettaa ymmärtää liittoa Aabrahamin ja Herran, Jumalan välillä. Ja ikäänkuin keskeisimpänä ytimenä tässä liitossa ovat nämä Aabrahamille lausutut sanat:

*Ja sinun siemenessäsi tulevat kaikki maan kansat
siunatuiksi.*

Me voimme kysyä: eivätkö maan kansat siis ole siinänsä siunatuita? — Ovat kyllä. Mutta tuo siunaus on kuin jossain näkymättömissä; se on sisäisessä, kuolemattomuuden maailmassa. Täällä ilmentyneen käytännön maailmassa, kuolevaisuuden kolminaismaailmassa, täällähän, maan kansojen elämässä edelleen hallitsee väkevämmän oikeus, sorto ja väkivalta, eli siis — kirous.

Että nyt ihminen ja ihmiskunta pääsisi osalliseksi korkeamman eli kuolemattomuuden maailman elämästä ja siunauksesta, saataisimme siinä suhteessa ajatella kolmea erilaista menettelytapaa — joita kyllä, etenkin

kahta ensimmäistä, on käytännössä koeteltukin. Ensimmäinen tapa on se, että ne ihmiset, jotka kaipaavat kuolemattomuuden elämää ja sen siunausta, koettavat kaikin voimin vapautua tämän kuolevaisen maailman ja sen elämän harrastuksista. Sellaiset ihmiset panevat pääpainon *kieltäytymiselle*, saavuttaakseen vapautumisen karmasta ja pakollisesta jälleensyntymisestä, voidaksensa senjälkeen liittyä enkelikuntien jumalaisempaan elämään.

Juuri tämä pyrkimystapa saattaa olla huomattavana piirteenä käytännöllisessä brahminismissä ja buddhalaisuudessa. Mutta vielä räikeämmin oleellista se on nykyajan eli valtiokirkkojen aikaansaamassa kristillisyydessä. Sillä tavallisen kristityn henkisissä pyrkimyksissä — mikäli hänellä ollenkaan on henkisiä pyrkimyksiä — on vaikuttavimpana kannustimena toivomus saavuttaa kuolemanjälkeinen taivas, jonkunlainen laiskan paratiisi, loppumaton toimeettomuuden ja huvittelun olotila. Tavallinen kristillinen „autuuden julistaja“ kauhistuu sellaista ajatusta, että hänen pitäisi pyrkiä johonkin henkisen elämän ja toiminnan täydellisyyteen, ja että hänen pitäisi syntyä uudelleen ja uudelleen takaisin tänne ruumiilliseen elämään. — Kuinka mahtaisi olla siinä tapauksessa, että hän kuoltuaan kuitenkin huomaisi joutuneensa sinne alimpaan helvettiin? Olisiko hänellä silloinkaan niin paljon henkistä aloitekykyä, että hän viitsisi pyrkiä uuteen lihalliseen ruumistukseen, oppiaksensa vähitellen elämään ihmisiksi, vai pitäisikö sittenkin mukavampana ja autuaallisempänä kiemurrella siellä helvetin kuumuudessa? — Kenties hän vielä salaisesti nauttisi siitä tietoisuudesta, että pa-

holaiset saavat loppumattomasti vaivautua hänen kattilansa kuumentamisessa!

Tai ajatellaan toista mahdollisuutta: Autuas kristitty on aikakausia loikoillut taivaallisessa autuudessa, mutta herää sitten huomaamaan, että hänen rakkaimmat perhekuntalaisensa ovatkin — helvetissä. Ja kun hän siinä miettii — jos miettii — ja on totisen näköinen, niin jopa tulee joku enkeliolento, vai lieneekö itse Kristus, ja puhuttelee tuota totisen näköistä kristittyä jotenkin tähän tapaan: Terve sinulle, autuas kristitty veli! Sinä näyt kaipaavan rakkaita omaisiasi, ja sinut on vallannut ikävät aavistukset. Asia on todella niin kuin arvelit: ne sinun rakkaat omaisesi ovat helvetissä. Mutta nyt on aika tullut, että he saavat nousta seesteisemmille alueille. Ja sitten — sen lain mukaan, jonka sinun kristillinen kirkkosi kerran kirosi — saavat he syntyä jälleen lihalliseen elämään maan päälle. Sinulla, joka yrität elää vähän hurskaampaa elämää, on vielä joitakuita aikoja jälellä tätä taivaallista autuutta, mutta sitten täytyy sinunkin jälleensyntyä lihalliseen elämään. Sillä sinunkin vanhurskautesi on vielä puutteellista. — Mutta tahtoisitko sinä jo nyt luopua tästä autuudestasi, noiden omaistesi hyväksi? Siinä tapauksessa sinun pitäisi nyt ensin laskeutua vähän alemmaksi, heidän luokseen, opastaaksesi heitä tänne valoisemmille alueille, ja sitten sinun olisi synnyttävä maan päälle samaan aikaan, yhdessä heidän kanssaan. Maan päällä sinä voisit osoittaa heille myötätuntoa, rakkautta, palvelevaisuutta, niin että heissäkin heräisi kauniimman ja korkeamman elämän kaipuu, eivätkä enää seuraavalla kerralla tarvitsisi joutua alhaisiin helvetteihin.

Mitä valtiokirkollisen kristillisyyden kasvattama kristitty mahtaisi tähän vastata? —

Jätämme hänet siihen miettimään. Sillä valtiokirkkojen aikaansaama kristillinen näkökohta ihmisen elämän jatkuvaisuudesta ja kuolemantakaisesta tilasta on todella hullunkurinen.

Mutta ei tuo brahminismin ja buddhalaisuuden tie-teellisempi ja todellisempi näkökantakaan aikaansaisi sitä, että maan kansat tulisivat siunatuiksi. Sillä se merkitsisi, että parhaimmat ihmiset vetäytyisivät pois, joihinkin enkelikuntiin, ja maan päällä eläisivät vain nuo kehittyvät, raa'at ja itsekkäät ihmiset.

Ajattelemme sentähden toista menetelmää: nuo parhaimmat, rehellisimmät ja hurskaimmat ihmiset — jotka täydellisimmin ovat voittaneet oman alemman itsensä, jotka parhaimmin ja täydellisimmin ovat oppineet hiltsemään ja hallitsemaan oman personallisuutensa — että he suunnittelisivat hyvän järjestyksen maan päälle, ja voimakkaampina pakoittaisivat nuo heikommat ihmiset tähän heidän hyvään järjestykseensä.

Juuri tätä tapaa on myös paljon koetettu. Mutta on yhä selvemmin tultu näkemään, että se vie väkevämman oikeuteen, vie *laillistutettuun* ja *ihanteelliseen* sortoon ja väkivaltaan. Siinä ei silloin vielä pääse välittömästi tapahtumaan Isän Jumalan täydellinen ja hyvä tahto, vaan siinä tapahtuu vain noiden parhaimpien ihmisten tahto.

Sentähden sisältää elämä itsessään vielä kolmannen, kaikkein syvällisimmän menettelytavan jumalallisen siunauksen ilmentämiseksi maan kansojen elämässä. Ja tuo kolmas tapa on siinä, että henkevimmät ja parhaim-

mat ihmiset eivät pyri pois elämästä, eivät pyri laiskan taivaaseen, mutta eivät myöskään pyri väkivallalla, eivät siveellisillä tai ruumiillisilla pakkokeinoilla aikaansaamaan siveellistä ja hyvää järjestystä, vaan he *uhrautuvat* palvelen toimimaan ihmiskunnan henkisen elämän puolesta. — Hurskaan ja hyvän ihmisen ei pidä haaveilla laiskan paratiisia, mutta ei pidä myöskään pyrkiä valtaan *toisten* ihmisten ylitse. Ainoa, mihin hänen pitää kiinnittää huomionsa yli kaiken, on sisäinen Jumala ja tämän sisäisen Jumalan hänessä itsessään — samoin kuin jokaisessa muussa ihmisessä — siunauksena heijastama hyvän siemen. Ihmisen ja ihmiskunnan pelastus on vain tässä *hyvän siemenessä*, — joka on kylvetty ihmisen kuolevaisuuden peltoon. Tämän siemenen täytyy saada huomiota, hoitoa ja tukea rakkaudessa. Ihmisen ja ihmiskunnan täytyy *kasvaa* ulos pahasta, kasvamalla ensisijassa ulos oman itsekään personallisuutensa vallasta ja rajoituksista, sekä sitten ja samalla kaikista kansallisuuskiensa, uskontonsa ja yhteiskuntaluokkiensa ahdasmielisistä rajoituksista. Ei kukaan voi toista ihmistä — enempää kuin itseäänkään — lopullisesti auttaa muuten kuin kohdistamalla palvelevaista hyvyttä häntä kohti. Sillä vain täten saadaan tuo kaikkein syvin, kaikkein alkuperäisin elämä, Logos, Kristus ilmenemään ihmisessä fyysillisellä tasolla.

Nyt voimme ajatella isä Aabrahamin liittoa tämän erikoisen menettelytavan kannalta. Se merkitsee, että eräs ihmisyksilö huomasi ruveta olemaan aivan erikoisella tavalla oma itsensä, niin ettei pyrkisi pois elämästä — tietysti monien elämiensä aikana —, mutta

yrittäisi sensijaan olla mukana omalla tavallaan, omassa sisäisessä itsessään. Hän ei antaisi kenenkään pakoittaa itseään luopumaan mistään tai ryhtymään mihinkään ilman sydämensä rakkautta, mutta ei myöskään yrittäisi ketään toista mihinkään pakoittamaan.

Tämä liitto, tämä pyrkimys sai tietysti erikoista apua, siunausta ja tukea siltä Valkoiselta Veljeskunnalta, jonka korkeimmat jäsenet olivat tulleet muista maailmoista. Tätä Valkoisen Veljeskunnan siunausta edustaa

Kuningas Melkisedekin siunaus.

Kerrotaan, että „Saalemin kuningas toi leipää ja viiniä; ja hän oli Jumalan, korkeimman pappi. Ja hän siunasi häntä sanoen: Siunatkoon Aabramia Jumala, kaikkein korkein, jonka oma taivas ja maa on. — — Ja Aabram antoi hänelle kymmenykset kaikesta.“

Tästä Melkisedekistä puhutaan Uudentestamentin hebrealaiskirjeessä hyvin merkillisesti. Siinä kerrotaan, että Jeesus Kristuskin oli tullut „ylimäiseksi papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan“, ja että kuningas Melkisedekillä „ei ole isää, ei äitiä, ei sukua, jolla ei ole päiväinsä alkua eikä elämänsä loppua, vaan joka on Jumalan Pojan kaltaiseksi kuvattu“.

Ajatellessamme, että tämä Saalemin (rauhan) kuningas Melkisedek (vanhurskauden kuningas) edustaa Venukselta tullutta Valkoista Veljeskuntaa, silloin kaikki tämä käy ymmärrettäväksi. Sillä kun tuo Veljeskunta on jo Venuksella saavuttanut inhimillisen täydellisyytensä ja jumalaistumisensa, silloinhan ei sillä ole tällä planeetalla isää, ei äitiä, ei päiväinsä alkua eikä elämänsä loppua. Se oli jo muualla saavuttanut juma-

lallisen Poika-tilan yleismaailmallisessa eli kosmisessa merkityksessä. Ja tietysti myöskin Jeesus oli kaiken inhimillisen kehityksensä aikana, siis monissa ruumistuksissaan, ollut Valkoisen Veljeskunnan, eli siis Melkisedekin oppilaana. Sillä tavalla Jeesuskin oli antanut hänelle „kymmennykset kaikesta“.

Mutta toiselta puolen on totta, ettei muista maailmoista tullut Valkoinen Veljeskuntakaan voi meidän ihmiskuntamme puolesta tai sijaisena suorittaa sitä kosmista työtä ja tehtävää, mikä meidän osallemme kuuluu. He voivat meitä vain opettaa, antaa meille apunsa ja siunauksensa. Aivan niinkuin kuningas Melkisedek antoi isä Aabrahamille siunauksensa.

Ihmiskunnan täytyi löytää oma Tiensä, oma kosminen Jumalan-Poika-salaisuutensa. Ja sentähden oli — ja on edelleen olemassa — tämä Aabrahamin liitto: „Sinun siemenessäsi tulevat kaikki maan kansat siunatuiksi“. Se liitto meni ensimmäiseen suureen täyttymykseensä Jeesuksessa. Tämä ihmiskunnan oma Poikatajuinen tie aukeni Jordanin kasteessa, jolloin „taivaat aukenivat“, ja „taivaista kuului ääni, joka sanoi: Tämä on minun rakas Poikani johon olen mielistynyt“.

Tämä ei tapahtunut jossain unessa tai horroksissa tai astraalitasolla. On suunnaton ero, että se tapahtui valveella, keskellä päivätajuntaa. Sillä se merkitsee — ja me pyydämme tässä yhteydessä viitata edellä mainitsemiimme *Pekka Ervastian* kirjoihin —, että maailman alusta alkaen uhrautunut Karitsa, Logos, Kristus pääsi Jeesuksessa ensikerran täydellisenä esiintymään täällä aineen fyysillisellä tasolla, lihallisessa päivätajunnassa.

Sen jälkeen Jeesus Kristus osasi heti käytännöllisesti nousta tämän kuolevaisuuden kolminaismaailman lävitse, sen yläpuolelle, kyeten järjestämään käytännöllisen elämänsä ja käytännöllisen työnsä kuolematonmuuden kolminaismaailman ja sen ikuisempien lakien: totuuden, rakkauden ja hyvyyden lakien mukaiseksi.

Tätä kohoutumista kuolevaisuuden kolminaismaailman yläpuolelle kuvataan evankeliumeissa

Kolmessa kiusauksessa.

Tämä alempi kolminaismaailma tarjosi Jeesukselle — niinkuin se edelleen tarjoaa jokaiselle todelliselle opetuslapselle — parasta mitä se voi antaa, pysyttääksensä siten ihmisen omassa vaikutus- ja valtapiiirissään. Ensimmäinen kiusaaja, erämaassa, edustaa fyysillistä tasoa, yhdeltä puolen aineellisen toimeentulon huolia ja toiselta puolen rahan ja kaiken aineellisen rikkauden mahtia ja valtaa, joka panee tavalliset ihmiset itseänsä, mammonaa kumartamaan ja palvomaan, ja joka voi saada opetuslapsen haaveilemaan sellaista, että hänen pitäisi ahertaa ihmiskunnan aineellisen hyvinvoinnin puolesta henkisessä tarkoituksessa, luulotellen, että kun ensin saataisiin yleinen aineellinen hyvinvointi, niin siten henkinen kehitys seuraisi kuin itsestään. Tai saa tämä kiusaaja opetuslapsen kääntämään selkänsä aineelliselle rikkaudelle siinä mielessä ja tarkoituksessa, että hän askeettina saavuttaisi henkistä tietoa ja valtaa. — Toinen kiusaaja, pyhäkön harjalla, edustaa astraalitasoa: alempaa sieluelämää, astraalista psyykismiä, mediumismiä, sukupuolisuutta, sekä sellaisia uskontoja ja

uskonnon muoto- ja juhlamenoja, jotka ovat joko menettäneet alkuperäisen henkisyytensä tai joita johdetaan ja järjestetään astraalisen psyykismin ja sen tiedon ja viisauden taholta ja kannalta. — Kolmas kiusaaja, korkealla vuorella, edustaa alempaa älytasoa: kaikkea pyrkimystä valtaan toisen ihmisen, toisen kansan, toisen uskonnon, toisen sukupuolen, toisen yhteiskuntaluokan yli, — joko tehden kaikkea tätä — niinkuin ihmiset yleensä tekevät — personallisen eli itsekään hyödyn tarkoituksessa, tai kuvitellen — niinkuin opetuslapset eli vihityt voivat erehtyä kuvittelemaan — auttavansa siten toisen ihmisen, toisen kansan, toisen uskonnon, toisen yhteiskuntaluokan tai minkä tahansa ihmisryhmän aatteellista ja henkistä hyvää pakkokeinojen avulla.

Kaiken tämän kuolevaisuuden kolminaismaailman monipuolisen harhan ja houkutuksen läpi osasi Jeesus Kristus tuon kosmillisen Poika-tunnustuksen saatuaan nähdä, sekä osasi kaikesta sen lumouksesta ja vaikutusvallasta heti kieltäytyä. Koko hänen senjälkeinen elämänsä oli personatonta, hän osasi järjestää työnsä ja elämänsä välittömästi kuolemattomuuden maailman henkisten lakien mukaan. Juuri siten hän „pyhitti meidän hautamme“, saavutti täydellisen ylösnousemuksen kuolleista.

Sillä haudalla, hautaamisella ja haudasta ylösnousemisella on monta merkitystä. Kosmillinen hauta on koko tämä alempi kolminaismaailma. Se on sellaiseen hauta, kuoleman maailma, sillä siinähan kuolema, kuolevaisuus hallitsee. Kosmillisessa merkityksessä me ihmiset tulemme maahan haudatuiksi aina silloin, kun

me lapsena synnymme tänne maalliseen ruumiiseen. — Lapsena meidän „hautamme“ on kuitenkin avoinna, umpeenluomatonna; koska meidän inhimillinen minä-tajuntamme ei silloin vielä ole aivan kiinteästi ruumiiseen laskeutunut. Mutta sitä mukaa kun me ennätämme kotiintua personallisessa itsekkäisyydessä, unohtaen henkisen itsemme ja henkisen kotimme, tulee meidän hautamme umpeenluoduksi; ja me olemme, henkisessä merkityksessä, kuin elävänä kuolleita ja haudattuja. Ai-noastaan kun korkeampi itsemme, mystillinen Kristus meissä herää, tapahtuu meissä henkinen kuolleista herääminen ja jatkuva haudasta ylösnouseminen. — Mutta nuo kolme kiusaajaa ovat tavallaan meidän hautamme vartijoita. Siinä määrässä kuin ne meidät tarjouksillaan lumoavat, jäämme me niiden hallitsemaan haudataan, mutta siinä määrässä kuin me itsessämme elävän mystillisen Kristuksen avulla ne asteettain ja lopullisesti voitamme, siinä määrässä me sekä asteettain että lopullisesti tästä kosmisesta haudasta nousemme ylös.

Jeesus Kristus on valtavimmalla tavalla omassa itsessään voittanut nämä kuoleman mahdit, ja sillä tavalla, niinkuin sanoimme, pyhittänyt meidän hautamme. Hän on pyhittänyt ja valaissut meidän hautamme siten, että hän on tuonut tänne uutta valoa elämällään ja elämän-ohjeillaan.

Jos siis näemme, että Jeesus Kristus osasi suoraa päätä ja lopullisella tavalla kieltäytyä kuolevaisuuden maailman kolmen kiusaajan lumoista, kyeten heti aset-

tamaan työnsä kuolemattomuuden kannalle, niin samalla opimme huomaamaan, että isä Aabrahamin kertomuksessa puhutaan näistä samoista asioista toisella, monimutkaisemmalla tavalla. Sillä isä Aabraham ei kyennyt noin ennakkotietoisesti ja suoraa päättä ratkaisemaan elämän ja kuoleman salaisuuksia; hän päinvastoin joutui aina jonkun aikaa toimimaan ja kokeilemaan noiden kolmen kiusaajan lumoissa ja vaikutuksessa, heräten kuitenkin aina hyvissä ajoissa huomaamaan, että hän oli antanut oman persoonallisuutensa ja ympäröivien olosuhteiden johtaa itseään harhaan, kyeten samalla tekemään oikean ratkaisun ja suuntaamaan työnsä ja harrastuksensa korkeamman itsensä osoittamaan suuntaan.

Ensimmäistä eli fyysillisen tason kiusaajaa vastaisi Aabrahamin kertomuksessa *Egypti* eli Aabrahamin suhde Egyptiin. Toista eli astraalitason kiusaajaa vastaisi *Sodoma* eli Aabrahamin suhde Sodomaan. Kolmatta eli alemman älytason kiusaajaa vastaisi *Iisakin uhri* eli Aabrahamin suhde Iisakin uhriin.

Ja nyt me koetamme lähteä tutkimaan Aabrahamin retkeilyjä ja kokemuksia tässä haudan ja kuoleman varjon maassa.

AABRAHAMIN SUHDE ENSIMÄISEEN KIUSAAJAAN.

Ennenkuin oikein osaamme tutkia ja ymmärtää Aabrahamia ja hänen historiaansa, täytyy meidän luoda lyhyt silmäys Aabrahamin esivanhempiin ja ennen kaikkea siihen,

Mitä merkitsee Aabrahamin isä Taarak?

1 Moos. 11 luvussa esitetään Nooan pojan Semin suku, aina isästä poikaan, jolloin Aabraham on kymmenes ja Aabrahamin isä, Taarak siis yhdeksäs.

Tällä Taarakilla on kolme poikaa: Aabram, Naahor ja Haaran. Näistä kuolee Haaran isänsä luona, kun hänelle ensin on syntynyt poika, Loot. Sitten Taarak otti poikansa Aabramin ja miniänsä Saarain, ja Haaranin pojan Lootin, ja he lähtivät Kaldean Uurista menäkseen Kanaanin maahan; ja he tulivat Haaraniin ja asuivat siellä. Siellä Taarak sitten kuoli. Ja vasta senjälkeen ilmestyy Herra ensikerran Aabramille, ja sanoo: „Lähde maastasi ja syntymäpaikastasi ja isäsi huoneesta siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.“

Tämä Taarak edustaa sitä puolta ja sitä pitkää kehityskautta ihmisen siveellisessä historiassa, jota joskus sanotaan „alaspäiseksi kaareksi“, tai „ulospäiseksi tieksi“.

Hän on aineellisuuteen päin tähtäävässä pyrkimyksessään ensiksikin saavuttanut eräänlaisen kypsyyden, kyvykkäisyyden. Nuo hänelle syntyneet kolme poikaa ovat silloin hänen personallinen kyvykkäisyytensä tässä kuolevaisuuden kolminaismaailmassa: hän osaa ja kykenee käyttämään personalliseksi edukseen ja hyväkseen alemman kolminaismaailman arvoja ja rikkauksia.

Kukin näistä kolmesta Taarakin pojasta edustavat hänen käyttökuntoisuuttaan yhdellä alemman kolminaisuuden tasolla. Aabram edustaa Taarakin järjenkykyä, järjestämistä minätajuntaa. Taarak on järjestelmällisesti kyvykäs ja lahjakas, kyeten hyvin järjestämään ja johtamaan asioita ja toimia aineellisen käytännöllisyyden maailmassa, jossa kaikki — nim. ulospäisen tien aikana — järjestetään aineellisen hyödyn ja tuottavaisuuden periaatetta noudattaen. — Tämä järjestellinen minätajunta voipi myöhemmin, „ylöspäisellä kaarella“ eli henkeen palautumisen tiellä vastaanottaa sanomia sisäiseltä Herralta, Mestarilta ja ihmisen omalta korkeammalta itseltä.

Toinen poika, Naahor, edustaa tällöin Taarakin eli ihmisen astraalis-tunteellista minätajuntaa ja sen käyttökuntoisuutta. Ihminen kykenee olemaan tunteillaan mukana elämässä.

Kolmas poika, Haaran, edustaa ihmisen välitöntä tointa ja osanottoa näihin aineellis-aistillisen maailman hyötyperäisiin töihin ja toimiin.

Juuri tällä tavalla ihminen onkin saavuttanut eräänlaisen kypsyyden ja täydellisyyden, — täydellisyyden alaspäisen eli aineellisen kaaren kannalta katsoen. Aineellisessa, s.o. taloudellis-yhteiskunnallisessa ja valtiollisessa elämässä kunnioitetaan hänen kyvykkäisyyttään

ja luotettavaisuuttaan; häntä kunnioitetaan kyvykkäänä ja luotettavana taloudellisena ja yhteiskunnallisena työ- ja toimihenkilönä, jolle lopulta tai eräänä aikana kasautuu kädet täyteen kaikkia hyviä hommia ja luottamustoimia.

Tätä alempaa hyveellisyyttä ja täydellisyyttä edustaa vielä se, että Taarak itse on yhdeksännessä sukupolvessa, ja hänen poikansa, tuleva hallitseva minätajunta kymmenes. Sillä yhdeksän ja kymmenenhän ovat täydellisyyden lukuja, sisältäen itseensä sekä kosmillisen ruumiin, kiinteän maapallon yhdeksine ja kymmenine sisäisine kerroksineen, että ihmisen kiinteän ruumiin yhdeksine ja kymmenine aistinaukkoineen.

Taarak on siis sellainen ihminen, joka tavallisen moraalin ja sen mittapuun mukaan on moitteeton, joka on kaikessa toiminnassaan kyvykäs ja lahjakas, joka saavuttaa kanssaihmistensä keskuudessa kunnioitusta ja luottamusta.

Mutta sitten tuo viimeksi mainittu poika Haaran *siitti Lootin*.

Tämä merkitsee, että ihmisessä herää — keskellä kaikkea tuota hyvämaineellista, kiireellistä, arvokasta ja tärkeitä taloudellista, yhteiskunnallista ja poliittista työtä ja touhua — sekä mahdollisuuksia että tarvetta sisäiseen ja henkiseen elämään. Henkinen elämä yhä enemmän askarruttaa hänen ajatuksiaan, värittää hänen toimiaan ja harrastuksiaan.

Tästä vähitellen ja välittömästi seuraa, että Lootin isä, Taarakin poika, *Haaran kuolee*. Ja se merkitsee, että sitä mukaa kuin Loot, tässä kohdassa: sisäinen kaiho ja henkinen elämä ja sen harrastus ihmisessä

lisääntyy ja kasvaa, sitä mukaa ihminen alkaa menettää uskonsa aineeseen, yhteiskunnallisen ja poliittisen toiminnan tärkeyteen ja kaikkivoipaisuuteen. Taarakille saattaa syntyä vakavia arveluja siihen suuntaan, että tokko häntä ollenkaan niin perin välttämättä tarvittaisi-kaan näissä maailman taloudellis-yhteiskunnallis-poliittisissa hommissa? Kai ne tulisivat hoidetuiksi ilman häntäkin?

Näin ajatellessaan saattaa Taarak edelleen panna merkkeille, että tässä suhteessa on kuin liikatuotantoa. Kyvykkäitä ja etevii ihmisiä ja toimihenkilöitä vilisee toinen toistensa tiellä. Kun joku arvokas, kunnioitettu ja tärkeä toimipaikka joutuu avoimeksi, on heti pyrkijöitä yllin kyllin. Syntyypä siinä toisinaan — ajattelee Taarak — aikamoinen tuuppiminen, kilpailu, jono- tus ja tungos.

Tästä Taarakin tekemästä huomiosta huolimatta voi käydä niin, että Taarak aprikoi liian kauan. Hänen Haaraninsa voi olla sitkeähenkinen, eikä hänen kuolemastaan näytä tulevan mitään. Taarak voi toisinaan jäädä koko ruumistuksensa ajaksi — vaikka joskus, tai ylimalkaan hiukan höllällä pohjalla — askartelemaan entisissä toimissaan. Vieläpä niin, että sensijaan Loot kuolec, s.o. sisäiset ja henkiset harrastukset laimenevat, käyvät ykskaikkisiksi, Taarakin mielestä vähemmin tärkeiksi.

Mutta voi käydä toisinkin, riippuen osaksi ihmisen kohtalosta ja osaksi siitä, kuinka hän käyttää vapaata tahtoaan ja aloitekykyään. Sillä hän voi, edellisten havaintojensa lisäksi, huomata vielä senkin merkillisen tosiseikan, että siihen työhön, siihen tehtävään, johon

sisäinen elämä häntä kehoittaa ja kutsuu, ei ole eikä siihen voi olla yhtään pyrkijää, ei yhtään kilpailijaa. Sillä hänen *ihmisellistä* työtänsä ja paikkaansa ei kukaan toinen voi täyttää. Ja kun hän määräperäisesti ja kiinteästi tähän suuntaan ajattelee ja pyrkii, tulee hän siten vetäneeksi henkisiä elinvoimiaan niin paljon pois aineellisen maailman hyötyperäisistä asioista ja harrastuksista, että hänen poikansa Haaran, s.o. hänen kiintymyksensä ja osanottonsa niihin sentähden kuolee. Niinkuin sanotaan: „Ja Haaran kuoli isänsä Taarakin luona synnyinmaassansa.“

Mikäli ihminen, Taarak tämän tekee, sikäli hänen sisäiset voimansa ja kykynsä alkavat herätä ja järjestyä uudella tavalla. Niinpä nyt Taarakin pojat „Aabram ja Naahor ottivat itsellensä vaimot“. Sekä järjellään että sydämellään Taarak yhä tietoisemmin omaksuu ihanteellisia ja henkisiä harrastuksia, lähtien kulkemaan ylemmän itsensä osoittamaa henkistä työtä ja elämää kohti. Niinkuin kertomuksessa sanotaankin, että Taarak otti poikansa Aabramin ja hänen vaimonsa Saarain ja jo kuolleen poikansa Haaranin pojan Lootin mennäksensä Kanaanin maahan.

Mutta *Taarak kuoli* jo Haaranissa.

Tämä kuolema sellaisenaan on merkillinen ja tärkeä tapaus. Sillä se merkitsee, että Taarak, tai kuka tahansa hänen asemassaan, tekee ratkaisevan valinnan ja päätöksen. Hänen henkinen pyrkimyksensä — tietysti monien ruumistusten kuluessa — on vihdoinkin muodostanut hänen kohtalonsa sellaiseksi, että hän voi kokonaan luopua aineellisista rikkauksista, maailmallisten etujen ja toimipaikkojen tavoittelusta. Hän voi luopua

kaikesta siitä työstä, jonka lähtökohta tai päämäärä on kuolevaisuuden kolminaismaailmassa, voidakseen koonaan antautua sellaiseen työhön, jonka lähtökohta on kuolemattomuuden kolminaismaailmassa ja jonka päämäärä on ihmiskunnan henkinen elämä.

Tämän valinnan Taarak nyt ratkaisevasti tekee. Ja kun ihminen sen teki tai tekee todellisessa Mysteriossa, s.o. käytännöllisessä elämässä (emme tietenkään puhu kaikenlaisista „esoteristeista“ ja sellaisista „mysterioista“, joissa ihmiset saattavat joko tietämättömyydessään tai henkisessä turhamaisuudessaan komeillen leikitellä pyhillä ja vakavilla asioilla), niin on se hänelle tavallaan yhtä todellinen kuolema kuin ruumiin kuolema tavaliselle ihmiselle. Sillä kummassakin tapauksessa ihminen vapautuu aineen ylivallasta. Niinpä Taarak sen jälkeen on kuin toinen ihminen. Ja tämä toinen ihminen samassa ihmisessä on nyt

Aabram.

Tämän tavallaan kuolleen mutta sisäisesti eli henkisesti jälleensyntyneen ihmisen huomattavana saavutuksena on nyt kaksi tunnusmerkkiä, 1:ksi, että hänen ymmärryksessään on avautunut „hiljaisuuden ääni“, sisäinen eli henkinen *inspiratio*, 2:ksi, että hän on tai saa oppia olemaan *itsenäinen*.

Aineellisen maailman puolelta hän on nyt sekä vapaa että turvaton. Aineellinen maailma ei häntä enää tunne tarvitsevansa, se ei osaa häntä hyväksensä käyttä. Taloudellisen, yhteiskunnallisen ja poliittisen maailman silmissä hän on kuin arvonsa menettänyt. — Entiseen

aikaan oli kuin suuri armonosoitus yhteiskunnan puolelta, kun tuollainen ihminen sai ollenkaan elää. Niinhän Jeesuskin sanoo ja huudahtaa: „Jerusalem, Jerusalem, sinä, joka tapat profeetat ja kivität ne, jotka ovat luoksesi lähetetyt.“ — Tämä kaikkien aikojen „Jerusalem“ on tässä merkityksessä se kunkin ajan hallitseva joukko ja järjestelmä, joka aina pitää itseään kuin etuoikeutettuna tai kuin Jumalan asettamana hallitsemaan tätä maailmaa ja menettelemään ihmisten kanssa niinkuin hyväksi näkee.

Aabram on siis tullut sillä tavalla itsenäiseksi, että hänen mielensä ja ajattelunsa ei enää voi etsiä turvaa, ei tukea eikä lähtökohtaa itsensä ulkopuolelta, ei aineessa, ei aineellisen maailman mahdissa, rahassa eikä muussa, vaan mielen ja mielen turvan täytyy levätä Jumalassa, sisäisessä hengessä ja sen täytyy toimia ja askarrella siltä pohjalta lähtevässä työssä.

Tämä kaikki sisältyy Herran sanoihin Aabramille: „Lähde maaltasi ja syntymäpaikaltasi ja isäsi huoneesta siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.“ — Tämän „maan“ ei aina tarvitse olla joku ulkonainen maa tai kansa, vaan on se uusi olotila, jossa ihminen alemmassa minässään antautuu korkeamman minänsä „osoittamaan“ henkiseen työhön ja aina tottelee sisäisen henkensä inspiratiota.

Sitä menoa Aabram vaelsi Kanaanin maahan, *Mooren tammistoon asti*.

Moore on suom. „Vastahakoisuus“. Tammisto taas vertauskuvastossa ennen kaikkea edustaa käytännöllisen minän lujutta ja voimaa. Kun siis Aabram vaelsi Mooren tammistoon asti, niin se merkitsee, että hän

työskentelee ja toimii niin paljon, niin pitkälle ja niin syvälle, kuin hänen silloiset älynsä ja sielunsa voimat työn vastuksessa kestävät. — Sitten hän vielä matkusti itään päin, vuoristoon, siis valoon ja henkeen päin. Ja niin

Aabram pystytti alttarin Betelin ja Ain väliin, ja rukoili Herran nimeen.

Tämä alttari on tietenkin Aabram itse ja hänen henkinen työnsä, jossa hän kaikkine kykyineen ja voimineen uhrautuu Mestarinsa kanssa ihmiskunnan henkiseksi hyväksi.

Mutta nyt Aabram asettuu omituiseen asemaan Betelin ja Ain väliin: Betel jää lännen, siis auringon laskun eli pimeyden puolelle, kun taas Ai jää idän, siis auringon nousun eli valon puolelle. Olisi pitänyt olla päinvastoin. Sillä Betel on suomeksi: „Herran huone“, mutta Ai on: „Läjä“. Betel siis merkitsee tässä *henkisyyden* voimaa ja Ai *aineellisuuden* voimaa. Aabramin olisi pitänyt asettua niin, että Betel olisi ollut idän, valon puolella, ja Ai lännen, pimeyden puolella. Sillä silloin Aabram olisi ollut vakavasti sellaisessa sieluntilassa, olisi ymmärtänyt asemansa sillä tavalla, että *henki* ja *henkisyys* sinään on kaiken valon ja voiman lähde, mutta *aineellisuus* vie henkiseen heikkouteen ja pimeyteen. Mutta nyt Aabram, kaikesta huolimatta, antaakin mielessänsä liian suuren tilan omille aineellisille huolilleen eikä myöskään kykene totuudensijänä täysin vapauttamaan ajatuksiaan ja mielialojaan siitä tavallisesta ajatustavasta, että henkistä kehitystä autetaan jouduttamalla aineellista edistystä.

Tämä on totuudenetsijän puolelta lankeemus ensimmäisen kiusaajan pauloihin, joka Jeesukselle sanoi: „Jos sinä olet Jumalan poika, niin käske näiden kivien muuttua leiviksi.“ Jeesus oli niin vanha ja paljon kokenut yksilö, että hän osasi heti sielussaan ja mielessään ja käytännöllisessä päivätaajunnassaan oikein tulkita henkisen itsensä elinehdon: ihminen on henkiolento, joten ahertaminen ihmiskunnan aineellisen hyvinvoinnin puolesta ja leipähuolien poistamiseksi ei riitä *ihmiselle*, koska se rajoittuu vain ruumiiseen.

Tämän täydellisesti ymmärtäen osasi Jeesus heti sanoa: „Ei ihminen elä ainoastaan leivästä, vaan jokaisesta sanasta, joka lähtee Jumalan suusta.“

Aabram ei ollut vielä aivan niin valmis, ei niin kokemuksen kirkastama. Hänen mielensä ei jaksakaan kohonaa kohoautua toivorikkaaseen henkiseen työhön. Hänen mielensä askartelelee vielä, alussa ainakin ja jonkun verran, aineellisen toimeentulon huolissa. Ja mitä enemmän joku Aabram jättäytyy aineellisten huolien rajoitukseen, sitä enemmän ne huolet alkavat häntä kiusata ja painostaa. Niinpä heti sanotaan, että tuli kova aika, tuli sangen kova aika maahan, ja

Aabram meni alas Egyptiin.

Aabram oli jo mennyt Kanaanin maalle, oli jo pysyttänyt alttarin, s.o. Aabram oli jo ryhtynyt vapaaehtoiseen ja itsealotteelliseen henkiseen työhön, mutta oli sitten kuitenkin antanut aineellisten leipähuolien pelottaa itseään. Ja koska hän oli epäillyt henkisen elämän ja työn käytännöllistä todellisuutta, sekä oli enem-

män uhrannut ruumiillisiin leipähuoliin, niin nyt ne ruumiillisen toimeentulon leipähuolet häntä ympäröivät. — Köyhyys saattoi kyllä ympäröidä Jeesustakin, mutta Jeesus ei jättäytynyt työhön leipähuolien poistamiseksi, yhtä vähän omassa yksityiselämässään, kuin yleensä ihmiskunnankaan elämässä. Hän köyhyydestä huolimatta kuitenkin ajatteli sekä omaa yksityiselämänsä että yleensä ihmiskunnan elämää hengen kannalta, sekä peräänantamattomasti toimi ja työskenteli ihmiskunnan henkisen elämän puolesta.

Tämä hengen ja henkisen työn todellisuus on tietenkin kätkettynä ja tallelle pantuna jokaisen ihmisen sisimmässä. Ja kerran on jokaisen uskallettava luopua aineesta, on uskallettava kokonaan antautua — Jeesuksen tavalla — henkiseen elämään ja vapaaseen, itsealotteelliseen henkiseen työhön yhdessä henkisen Isänsä kanssa. Mutta kuolevaisuuden kolminaismaailma on myös mahtava, ja isä Aabramissa me saamme seurata ihmistä, joka herkeämättä, uskollisesti ja lopulta aina onnistuneestikin siirtää elämänsä ja työnsä painopisteen henkisen ja ikuisen ihmisensä kannalle.

Tällä kertaa Aabram vielä joutuu Egyptiin, joka — niinkuin jo olemme edellä sanoneet — edustaa ensimmäistä kiusaajaa: aineellisen tason, rahan ja muun rikkauten mahtia ja valtaa. Aabram vielä tuumii ja menettelee omalla omituisella tavallaan. Hänellä on kaunis vaimo, Saarai, ja kun Aabram nyt menee Egyptiin, pelkää hän, että egyptiläiset tappavat hänet hänen kauniin vaimonsa tähden, ja sentähden hän pyytää, että Saarai sanoisi itseään Aabramin sisareksi, sillä silloin hänelle voisi käydä hyvin hänen kauniin sisarensa tähden.

Kun nyt ajattelemme, että tuo kaunis vaimo — joka tällöin vielä on hedelmätön — edustaa Aabramin omaa henkistä minuutta innoittavana aatteena ja ihanteena, silloin me ymmärrämme tämän Aabramin menettelyn merkityksen. Aabram ajattelee jotensakin tähän tapaan: kun ihmisellä on kauniit, henkiset periaatteet ja ihanteet, niin totta kai hänellä silloin on menestymisen mahdollisuuksia aineellisen elämän puolelta? Mutta jotta hän sellaista menestystä saavuttaisi, täytyy hänen tavaltaan salata ihanteensa ja henkiset periaatteensa, tai ne jäävät käyttämättöminä jo sinään salatuiksi.

Ja Aabramin kohtalo on sellainen, että hän aluksi saavuttaa menestystä Egyptissä, s.o. taloudellisessa elämässä. Hänen kauniitten periaatteidensa vuoksi hän saavuttaakin aineellista rikkautta. Kauniin sisarensa tähden Aabram sai „lampaita ja karjaa ja aaseja ja palvelijoita ja palvelijattaria ja aasintammoja ja kameleja“.

Tällainen saattaa muutamille sieluille — riippuen heidän henkisestä kehitystasteestaan — kestää kokonaisen ruumistuksen ajan, ja luhistuminen tapahtuu vasta ruumiin kuolemassa, joka sellaisenaan tekee mitättömiksi kaikki aineelliset arvot. Mutta Aabramin henkinen kehitys ja kohtalo on jo niin pitkällä, että hänen on pakko pian huomata erehdyksensä. Aineellista menestystä seuraa pian luhistuminen ja vaikeudet. Romahdus voi olla katastrofimainen ja siitä johtuva ahdinkotila pitkä, niin että ihminen voi jäädä koko ruumistuksensa ajaksi taloudellisten vaikeuksien keskelle. Kun hän ei ole uskaltanut antautua henkisen työn vaikeuksiin, niin saa hän nyt oppia kestävyyttä ja nöy-

ryyttä aineellisen ja taloudellisen elämän vaikeuksissa, uskaltaakseen sitten tulevassa, tai tulevissa ruumistuksissaan antautua henkiseen työhön — pelkäämättä sen yhteydessä mahdollisesti esiintyviä leipähuolia.

Tämäkin kokemus on Aabramilla vain lyhyt, enimmäkseen sisäkohtainen. Hän on kuitenkin jo siksi vanha sielu, että hän pian tajuaa tilanteensa ja omaksuu nuo vanhat totuudet: „joka ei työtä tee, ei hänen syömänkään pidä“; „vain työntekijä on palkkansa ansainnut“; „joka ei minua tunnusta ihmisten edessä, häntä en minäkään tunnusta Isäni edessä“; „ei kynttilää sytytetä ja panna vakan alle, vaan se pannaan pöydälle, niin että se valaisee huoneessa“. Aabramin pelkuruus ja häilyväisyys loppuu pian, ja hän ymmärtää, että henkinen työ ja henkinen elämä ei ole hänellä vain salaista, joka kauniin sisaren tavalla tukisi hänen ja ihmiskunnan taloudellista hyvinvointia, vaan henkinen työ ja henkinen elämä on hänelle sekä hänen vaimonsa että koko hänen perhekuntansa — se sinään on hänelle kaikki kaikessa. Niinkuin edelleen sanotaan: „Niin Aabram vaelsi ylös Egyptistä, hän ja hänen vaimonsa ja kaikki mitä hänellä oli.“

Niin Aabram vaeltaa takaisin siihen paikkaan, Betelin ja Ain väliin, johon hän jo oli alttarin rakentanut; ja

Aabram rukoili siinä Herran nimeen.

Kun Aabram ensin kulki *alas* Egyptiin, mutta nyt *ylös* Egyptistä, siis vastakkaiseen suuntaan, niin lankeaa itsestään, että Betel nyt on idän puolella ja Ai lännen puolella, s.o. nyt Aabram jo selvästi ymmärtää, että

henki, henkinen elämä ja henkinen työ on sinänsä valoa ja elämää, mutta että Ai, että aine ja elämä aineessa on sinänsä pimeyttä. Kun hän nyt alttarillaan rukoilee Herran nimeen, kun opetuslapsi tekee henkistä työtä yhdessä ja sopusoinnussa Mestarinsa kanssa — edellyttäen, että tuo mestari on todella henkisen elämän ja Valkoisen Veljeskunnan Mestari, eli siis täydellisessä sopusoinnussa ainakin Jeesuksen viiteen käskyyn sisältyvän hengen kanssa — silloin tällainen Aabram ei enää anna aineellisten huolien painostaa mieltänsä ja tehdä sitä levottomaksi, vaan hän kiinnittää kaiken huomionsa sisäiseen, henkiseen elämäänsä ja siltä pohjalta lähtevään työhönsä ihmiskunnan henkisesä elämässä.

Ja niin Aabram on sentään selviytynyt ensimmäisestä kiusaajasta ja voipi jatkaa työtänsä edelleen, oppiaksensa tuntemaan toista kiusaajaa.

AABRAHAMIN SUHDE TOISEEN KIUSAAJAAN.

Jos Egypti edustaisi ensimmäistä kiusaajaa, ihmisen fyysillistä ruumista, sekä rahan ja kaiken aineellisen rikkauden mahtia, silloin Sodoma edustaisi toista kiusaajaa: astraalitasoa, sen sielullisia, sukupuolisuuden kannattamia psyykkisiä, mediumistisia voimia, sekä hengettömiä, taikauskoisiin muutomenoihin ja pakko-keinoihin vajonneita uskontoja ja ihmisen sielullista vetäytymistä kaikkiin niihin.

Vaikka Abram onkin jo Taarakin kuoleman yhteydessä tavallaan luopunut kuolevaisuuden kolminaismaailmasta sinään, lähtien elämään ja toimimaan hengen ja kuolemattomuuden kannalta, jatkuu tämä puhdistautumisen ja tilien selvittelyn varmentaminen edelleen — rinnan henkisen elämän ja henkisen työn kanssa. Hänen sielullinen olemuksensa, alempi tunteensa ja alempi älynsä puhdistuu edelleen tuottaen Abramille samalla käytännöllistä kokemusta ja varmuutta.

Ja nyt voimmekin seurata tätä henkisen elämän ja työn yhteydessä tapahtuvaa astraalista eli

Toimivan persoonallisuuden sisäistä puhdistumista.

Herra sanoo Abramille: „Tuo minulle kolmivuotinen hieho, kolmivuotinen vuohi ja kolmivuotinen oi-

nas sekä metsäkyyhkynen ja kyyhkysen poika!“ Ja Aabram „toi nämä kaikki ja jakoi ne keskeltä kahtia ja pani osat vastakkain; lintuja hän ei kuitenkaan jakanut. Niin tuli petolintuja lihojen päälle; ja Aabram karkoitti ne pois. Kun aurinko oli laskemaisillaan, valtasi raskas uni Aabramin, ja katso, hämmästys ja synkeä pimeys valtasi hänet.“ Tämän kummallisen toimituksen jälkeen Herra sanoi Aabramille: „Niin tiedä totisesti, että siemenesi on oleva muukalaisena maassa, joka ei ole heidän omansa, ja heidän täytyy niitä palvella, ja ne sortavat niitä neljäkymmentä vuotta. Mutta sille kansalle, jonka orjina he ovat, minä kosten; ja sitten he lähtevät ulos mukanaan paljon tavaraa. Ja sinä menet rauhassa isiesi luo, ja sinut haudataan hyvässä iässä. Mutta neljännessä miespolvessa he palaavat tänne — — — Ja kun aurinko oli laskenut ja pimeys tullut, niin katso, uuni suitsusi, ja liekki kävi kappaleiden välitse. Sinä päivänä teki Herra liiton Aabramin kanssa sanoen: 'Sinun siemenellesi minä annan tämän maan, Egyptin virrasta aina suureen Fratin virtaan asti'.“

Kun tätä lukee, niin epäilemättä se kummastuttaa ja tuntuu vastenmieliseltä. Sillä jos joku „herra“ eli „mestari“ tänä päivänä menettelisi tällä tavalla: hakkauttaisi oppilaallaan eläimiä kappaleiksi, sekä näin palotettujen eläinten ääressä vaivuttaisi oppilaansa uneen, näytellen hänelle näkyjä, unia ja ennustuksia, niin epäilemättä me sanoisimme: siinä harjoitetaan velhoutta, noituutta, eli, niinkuin sitä myös sanotaan, mustaa eli harmaata magiaa. Ja jos oppilaalla, jos ihmisellä yleensä on vähänkin järeällä tervettä järkeä ja siveellistä omaa-

tuntoa, niin hän jyrkästi kieltäytyy mokomista hom-
mista.

Ymmärrämmekin heti, ettei suinkaan ole oikea ja arvokas tapa lukea ja palvoa pyhien kirjojen vertauskuvallisia esityksiä summassa ja umpimähkään, tyh-
mästi pakoittaen järkeään sellaiseen, mikä on jo taval-
listenkin siveellisten ja järjellisten vaatimusten alapuo-
lella. Sensijaan me voimme koettaa mietiskellen ja
kokemuksiemme valossa syventyä näiden muinaisten
vertauskuvien salattuun, tavallaan niiden muodolle suo-
rastaan vastakkaiseen henkeen.

Kun siis, vertauskuvallista kieltä käyttäen, mestari
muinoin oppilaalleen sanoi: tuo minulle kolmivuotinen
hieho, vuohi ja oinas, kyyhkynen ja kyyhkysen poika,
täytyi oppilaan ymmärtää, että hänen oli — kaiken
henkisen työnsä ohella — huolehdittava, että hänen
luonteeltaan eläimelliset tunteensa ja ajelehtivat ajatuk-
sensa muuttuisivat siveellisesti puhtaiksi ja nuorekkaiksi.
Sillä kyetäksensä palvelemaan ihmiskunnan henkistä
elämää yhdessä Mestarinsa kanssa, oli välttämätöntä,
että näin tapahtui.

Kun Aabram sitten tuo vaaditut nuoret eläimet Her-
ralle, jakaa ne keskeltä kahtia ja panee puolikkaat vas-
takkain, merkitsee se, että hän on oppinut hillitsemään
eläimellisiä tunteitaan ja on oppinut eroittamaan niiden
eläimellisen nautinnonhalun ja niiden luontaisen ja kiih-
keän toimintatarmon. Sillä juuri tämä personallisten
tunteiden *toimintatarmon* on arvokas. Ei ihmisen tar-
vitse sinään astraalista eläinluontoansa „tappaa“, —
hänen täytyy vain „jakaa se kahtia“, s.o. hänen täytyy
kieltäytyä eläimellisestä nautinnonhalusta ja kääntää sen

toimintatarmo vastakkaiseen suuntaan osataksensa innostua ja lämmentä myötätunnosta Mestaria ja kaikkia ihmisiä kohtaan, läpi kaikkien vaikeuksien ja kärsimyksien.

Tätä merkitsee eläinten kahtia jakaminen ja niiden osien vastakkain asettaminen.

Mutta lintuja ei Aabram jakanut. Aabram ei vielä kykene liiteleviä ajatuksiaan jakamaan, ei niitä hillitsemään. Ja seuraukset tulevat heti näkyviin. Sanotaan: „Niin tuli petolintuja lihojen päälle; ja Aabram karkoitti ne pois.“

Siinäpä se! Petolintuja tuli, kun Aabram ei jakanut lintuja kahtia, kun hän ei kyennyt hallitsemaan ajatuksiaan. Tuli sellaisia ajatuksia, jotka kehoittivat, tai antoivat luvan käyttää eläimellis-sielullisia voimia petomaisesti, julmasti, joko itsekkäässä tai hyvässä tarkoituksessa.

Tällaiset peto-ajatukset, petolinnut Aabram sentään kykeni karkoittamaan pois. Mutta samalla oli aurinko laskemaisillaan, jolloin Aabramin yllätti raskas uni, ja hämmästys ja synkeä pimeys valtasi hänet. Tämän ei tarvitse merkitä ruumiillista uneliaisuutta, vaan sitä, että kun Aabramin aika ja voimat suuressa määrässä käytetään hänen oman sielullisen olemuksensa vartioimiseen, petomaisuuden karkoittamiseen hänen omassa luonteessaan, niin ei henkinen aurinko pääse hänen älyllis-sielullisessa olemuksessaan, ja sen kautta ja välityksellä ulkona maailmassa ja elämässä valaisemaan ja lämmittämään. Henkisiä voimia kuluu vielä kovin paljon, ellemme sanoisi: liian paljon oman persoonallisen sieluelämän vartioimisessa ja puhdistamisessa. Niinpä

sanotaankin: „kun aurinko oli laskenut ja pimeys tullut, niin katso, uuni suitsusi, ja liekki kävi kappaleiden välitse“. — Tämä liekki on sisäisen hengen tuli, joka syttyneenä suitsuaa läpi personallisen sieluelämän, puhdistuen sen eläimellistä luontoa, tehden sen siten ja vähitellen hedelmälliseksi hengen viljelykselle. Sillä täytyy muistaa, että Saarai, Aabramin vaimo, on tällöin vielä hedelmätön. Niinpä Herra eli Mestari sitoutuu-kin sanomaan: „Sinun siemenellesi minä annan tämän maan, Egyptin virrasta aina suureen Fratin virtaan asti.“ Frat onkin suom. „Hedelmällinen“, joten tarkoitus on sanoa, että ihmisen sielulliset voimat ja älylliset kyvyt ovat henkisen tulen avulla saatavat henkisesti hedelmällisiksi. — Siinä maassa, johon Aabram tulee, onkin taas kymmenen kansaa, niinkuin Aabramilla, hän itse mukaan luettuna, oli kymmenen esiisää, Nooasta alkaen. Ihmisen ruumiillinen kymmenikkö, joka on hänen käyttövälineensä fyysillisellä tasolla, tulee yhä enemmän henkisen hedelmällisyyden maaperäksi. Aluksi tämä hedelmällisyys on tietenkin huonompaa, kalseampaa, mutta muuttuu vähitellen paremmaksi, mehukkaammaksi. Ja tämän kalseamman hedelmällisyyden edustajina ovat nyt

Haagar ja Ismael.

Sen vuoksi, että Saarai, Aabramin vaimo, on edelleen hedelmätön, antaa Saarai egyptiläisen orjattarensa, Haagarin, vaimoksi miehellensä — että Saarai saisi lapsia hänestä.

Olemme jo sanoneet, että Aabram on ihmisen toi-

miva minätajunta, ja Saarai on hänen henkinen ihan-
teensa. Jos edelleen erittelisimme asiaa sielutieteelli-
sesti, niin sanoisimme: Saarai on se henkinen sädeh-
dys eli vaikutus, mikä säteilee taivaallisesta ihmises-
tämme, Aatma-Buddhi-Manaksesta tähän personalliseen
toimi-ihmiseemme. Ja vielä suppeammin: Saarai on
ihmisen buddhinen tajunta, korkeampi eli taivaallinen
tunne, henkinen veljesrakkaus. Tämä Saarai on se
hengen palava tuli, josta edellä sanottiin: „Uuni suit-
susi ja liekki kävi kappaleiden välitse.“ Se tuli puh-
distaa personallisuutta, mutta ei itse vielä pääse välit-
tömästi esille työssä ja toiminnassa.

Jos taas yrittäisimme sielutieteellisesti eritellä ja määri-
tellä Haagaria, niin sanoisimme: Haagar on henke-
vöityvän ihmisen sukupuoli, psyykkinen ja mediu-
mistinen viehättäväisyys; Haagar on ihmisen alempi
tunne-elämä. Ja niinkuin tämä älyn alapuolinen, astraa-
linen, alkuaan eläimellinen tunne on varjo eli hei-
jastus älyn yläpuolisesta, buddhisesta tunteesta, henki-
sestä veljesrakkaudesta, samoin Haagar on kuin varjo
eli heijastus Saaraista. Ja samalla kun Haagar on Saa-
rain varjo eli orjatar, on hän myös egyptiläinen orja-
tar. Sillä mikäli henkeväytyvä ihminen on sielussaan
alemman tunteen orjatar, sikäli hän on myöskin
Egyptin, s.o. rahan ja kaiken aineellisen rikkauden
orjatar.

Nyt synnyttää Haagar pojan, Ismaelin. Mikä on tämä
Ismael? Ismael on Aabramin miehellis-järjellinen kunto,
työ- ja toimintatarmo. Ihminen, jota kannustaa hen-
kinen ihanne, Saarai, mutta jota samalla, toistaiseksi,
viehättää ja kannustaa alempi sielullisuus, hän saattaa

olla toimijana ja ihanteellisena taistelijana kyvykäs ja älykäs, uuttera ja tarmokas.

Samalla tämä astraalinen viehätyksellisyys värittää ja määrää hänen henkeväytyvän toimintansa toisenlaiseksi, kuin jos Saarai itse olisi ollut hedelmällinen, jos puhtaasti henkinen rakkaus olisi välittömästi vallinnut toimivassa älyssä. Sillä jos Saarai itse olisi ollut hedelmällinen, silloin ihminen olisi kyennyt uskomaan hengen ja henkisen työn voimaan sinänsä, välittömästi. Mutta nyt, kun ihmissielussa vain Haagar on hedelmällinen, synnyttäen Ismaelin, jää henkeväytyvä ihminen edelleen tämän kuoleman kolminaismaailman lumoihin. Tämä lumous on joko heikompi tai voimakkaampi, riippuen siitä, kuinka kaukana Saarain hedelmälliseksi tuleminen vielä on. Lumous voi kestää joko pienen hetken tai koko ruumistuksen ajan. Pääasia on, ettei ihminen tässä Ismael-tilassaan vielä osaa selvästi luottaa henkeen, ei osaa selvästi asettua henkisen elämän ja luovan toiminnan kannalle. Hän vielä epäilee, olisiko sellaisesta „haaveilusta“ mitään käytännöllistä tulosta. Mutta kun hän saa samalla, tai nimenomaan juuri ihanteensa puolesta ottaa osaa tämän ulkonaisen maailman taloudellisiin, yhteiskunnallisiin ja valtiollisiin tehtäviin, sen kuumeelliseen jännittyneisyyteen, sen moniin hyvätarkoituksiin puuhiin, silloin hän elävöityy ja innostuu, silloin hän tuntee olevansa kuin kotonaan, kuin oikealla paikallaan. Kaikissa näissä ulkonaisen maailman parannuspuuhissa, tai sen hyvätarkoituksissa ja itsensä laillistuttamisissa — ei siis Mes-tarin laillistuttamisissa — pakkotoimissa ja väkivaltaisuuksissa hän on aina etumaisena ensimmäisten riveissä.

Aivan niinkuin enkeli Ismaelistä sanoo ja ennustaa: „Hän on asuva kaikkien veljiensä edessä“, tai: „itään päin kaikista veljistänsä“. Sillä eteenpäin ja itään päin on valoon päin ja henkeen päin.

Juuri sellaisia ovat Ismael-asteella olevat jalot sankarit, henkeväytyneet voimaimhmiset. Ihanteensa ja Mes-tarinsa nimessä ja puolesta he tahtovat olla mukana tämän maailman taloudellisia, yhteiskunnallisia ja val-tiollisia asioita järjestämässä, he tahtovat olla sillä ta-valla ihmiskuntaa onnellistuttamassa. Ihanteensa, Mes-tarinsa tai jonkun hyvän asian puolesta he taistelevat, he iskuja antavat ja iskuja saavat. Ihan niinkuin en-keli Ismaelistä edelleen sanoo ja ennustaa: „Hänestä tulee tuima mies, hänen kätensä on jokaista vastaan ja jokaisen käsi on häntä vastaan.“ Sillä hän toimii ja iskee rutosti, kuvitellen samalla, että ylevä asia ja korkea tarkoituksiperä pyhittää keinot!

Tämä on Haagar ja Ismael-tila ihmisessä, jalossa sankarissa. Hän ei oikein jaksa ymmärtää henkistä ja salatieteellistä elämää ja työtä ilman tuollaista taistelua ulkonaisen maailman rinnakkaisilmiöissä, noissa kansojen, yhteiskuntaluokkien ja uskontojen muodostamissa vastakkaisuuksien pareissa. Hän miltei ylenkat-seellisesti ja säälien kohauttaa olkapäitään sellaiselle aatteen veljelle ja henkiselle toimihenkilölle, joka ei antaudu tekemään aatettaan „käytännölliseksi“ hänen ul-kokohtaisella ja pakottavalla tavallaan; niinkuin Haaga-rista nimenomaan sanotaan: „kun hän tunsu itsensä raskaaksi, rupesi hän halveksimaan emäntäänsä“. Sillä tuollainen ulkonaisen maailman parantaja tuppaa aina pysähtymään oman etevämmyytensä tunnelmaan, ja

etenkin menestyminen siinä pitää sydämen jollain tavalla kalseahkona, joka tietämättäänkin vivahtaa ylpeydeltä — joskin tämä sydämen kalseus ja mielen ylpeys olisikin hunnutettu jonkunlaisella oikeamielisyyden ja pyhittyneisyyden verholla.

Sentähden odottaakin jokaista oikeamielisyyteen ja pyhittyneisyyteen pyrkivää aatteen taistelevaa sankaria, tuota tuimaa miestä, tuota kiivailevaa iskujen antajaa ja iskujen saajaa, jonka „käsi on jokaista vastaan ja jokaisen käsi häntä vastaan“, häntä odottaa kerran enkelin kohtaaus, joka enkeli sanoo Haagarille: „Palaja emäntäsi luo ja nöyrry hänen kätensä alle.“ Sillä jokaista „tuimaa miestä“ kohtaa kerran eräänlainen romahdus, maahan masentuminen ja nöyrytyminen. Silloin hän oppii sydämessään ja järjessään tuntemaan myöskin muiden ihmisten sekä heikkoudet että kärsimykset ja ymmärtää, että tietämättään hän on itse ollut noilla oikeamielisyyttä ja kaikkea hyvää tarkoittavilla tuimilla iskuillaan lisäämässä ihmisten kärsimyksiä.

Tällaisessa nöyryyntymyksen tilassaan hän elää kuin „elävän kaivolla“, „Kaadeksen ja Baredin välillä“. — Kaades on suom.: „Pyhyys“, Bared: „Rakeet“. Sillä yhdeltä puolen kannustaisi häntä kiivaus pyhyiden ja totuuden puolesta, jossa hän tuntisi täytyvänsä iskeä sääliä, mutta toiselta puolen lyövät kolhittujen ihmisten kärsimykset, tuska ja kuolema kuin raekuuro hänen sydämessään ja omassatunnossaan.

Näissä tuimien taisteluiden ja kärsimysten vaihte-
luissa tapahtuu ihmisessä jatkuva sisäinen muutos, ihmisyyden avartumus ja ylösnousemus, niin että vähitellen Saaraikin, henkinen rakkaus muuttuu hedelmälliseksi.

Näitä sisäisiä ja siveellisiä muutoksia seuratessamme kohtaa meitä nyt

Sodoman ja Gomorran hävitys.

Ennenkuin Aabramin vaimo, Saarai, voi tulla hedelmälliseksi ja synnyttää pojan, niinkuin Haagar oli tullut hedelmälliseksi ja oli synnyttänyt pojan, täytyy Aabramissa, täytyy ihmisessä itsessään tapahtua muutoksia. Yksi niistä on „ympärileikkaus“, toinen Sodoman ja Gomorran hävitys. Ympärileikkauksesta puhumme tuonempana, Saarain ja lisäkin yhteydessä. Nyt ensin sananen Sodoman ja Gomorran hävityksestä.

Ymmärtääksemme Sodomaan ja Gomorraan ja Aabramin suhdetta niihin, täytyy samalla ymmärtää Lootia ja hänen suhdettaan sekä Aabramiin että Sodomaan ja Gomorraan.

Kun Abram aikanaan lähti Egyptistä, seurasi veljenpoika Loot hänen mukanaan. Mutta sitten he lampaitensa paimenien tähden erosivat, ja Loot valitsi vesirikkaan Jordanin lakeuden, asettuen „lakeuden kaupunkeihin ja majaili Sodomaan asti“. Sillä „ennenkuin Herra hävitti Sodoman ja Gomorran, oli se niinkuin Herran yrttitarha, niinkuin Egyptin maa, Sooiin asti“.

Paitsi mitä jo edellä olemme Lootista sanoneet, saat-
taa Loot myös olla toinen ihminen, edustaen vähemmän kehittynyttä totuudenetsijää, jota Abram tahtoo auttaa. Silloin Abram tietysti kokeneempana antaa Lootille vapauden kulkea itsenäisenä, mutta siitä huolimatta on häntä aina henkisesti lähellä, tukemassa ja auttamassa. Niinkuin Abram tekeekin.

Mutta samalla ja sen lisäksi ovat Aabram ja Loot molemmat samassa ihmisessä. Tässä yhteydessä ne ovat käytännöllisen personallisuuden kaksi puolta. Aabram on se puoli järjenomaista personallisuutta, joka etsii ikuista totuutta, joka koettaa kuunnella sisäistä Jumalaa ja toteuttaa Hänen tahtoansa. — Tämä puoli personallista järkiminuutta muodostaa Aabramin. Mutta samalla kun ihminen personallisena järkiminuutena on näin suhteessa sisäiseen Jumalaan ja Mestariin, on hänellä myöskin sekä ulkonainen että sisäinen suhteensa alempaan maailmaan. Sanoimme jo, että Egypti edusti fyysillistä tasoa ja kaikkea aineen rikkautta. Sodoma on suom.: „Salaisuus“, ja edustaa alempaa salaista maailmaa, jota H. P. Blavatsky „Hiljaisuuden äänessä“ nimittää harhan maailmaksi, ja josta hän oppilasta varoittaa, ettei hän sieltä itsellensä opettajaa etsisi.

Tämä on Sodoma. Mutta ihmisen oma alempi sielullinen olemus ja kiintymys noihin alempiin mahteihin, se on Gomorra, suom.: „Lyhde, sitoma“. Ja mikäli totuudenetsijä lainaa järjellistä huomiotaan, sanoikaamme: *mielikuvitustaan* noille alemmille mahteille ja omalle sielulliselle viehättäväisyydelleen niihin, sikäli hänessä itsessään elää veljenpoika Loot, suom.: „*Kät-kijä, peittäjä*“.

Mikäli siis totuudenetsijä *järkiolentona* vakavasti elää ja toimii korkeamman ihmisyytensä, Mestarinsa ja Jumalansa kannalta, sikäli hänessä on Aabram, mutta mikäli hän *mielikuvituksessaan* viehättyy ja viipyy alemmassa sielumailmassa, sikäli hänessä on veljenpoika Loot.

Näillä molemmilla on lampaita ja paimenia. Aabra-

min lampaat ja paimenet edustavat sitä ajatustavan ja toiminnan puolta, jossa Mestarin työ ja korkeampi elämä on puhtaasti henkistä, jossa maailmaa ja ihmistä ja ihmiskuntaa autetaan ja palvellaan puhtaasti henkisellä elämällä ja henkisellä työllä. Lootin lampaat ja paimenet edustavat taas sitä ajattelun ja arvelun puolta, jossa totuudenetsijä voi palvella ihmiskunnan henkistä elämää ja kehitystä osanotollaan alemmassa sieluelämässä, kuvitellen mukanaolollaan jalostavansa ja puhdistavansa kaikkea tuota ja tekevänsä siten palvelusta kanssaeläjilleen. — Sentähden Loot valitseekin „vesirikkaat“ Jordanin lakeudet. Vesirikkaus kuvaa juuri alemman tunteen, sukupuolisuuden ja psyykkisen uteliaisuuden elähyttämää sieluelämää; joka sekin voi olla luonnollisessa tilassaan elävälle ihmiselle ja ihmiskunnalle tervettä elämän kouluutusta, siis tavallaan kuin „Herran yrttitarha“. Niinpä sukupuolielämä, joka on Sodoman ja Gomorran varsinaisin, keskeisin ja kammostavin voima, on opetuslapsenkin elämässä luonnollista ja tervettä elämää, kun se on vaimon ja miehen luonnollista ja tervettä yhdyselämää perheessä. Silloin ja niinkauan se voi olla, opetuslapsenkin kannalta, kuin „Herran yrttitarha.“ Sillä silloin siinä on uskollisuuden ja kärsimyksien ja palvelevaisuuden puhdistava ja kohottava voima. Mutta kohta kun sukupuolielämä on muuttunut luonnottomaksi, erittäinkin kun tuo luonnottomuus on yhdistetty uskonnolliseen hartauteen, kun luonnottomuus on yhdistetty uskonnolliseen rakkauselämään, tai kun se — sen pahempi — on muuttunut sukupuoliseksi eli harmaaksi magiaksi, silloin alkaa Sodoman syntien huuto olla suuri Herran

edessä. Ja se vie ihmisen vaikeihin sielullisiin ja karmallisiin ristiriitoihin, joihin hän saattaa sotkeutua koko ruumistuksensa ajaksi. Tai voi se myöskin viedä Sodomian ja Gomorran häviöön, s.o. ihmisen vapautumiseen astraalisen eli alemman sieluelämän harhasta, lumouksesta ja vallasta.

Jälkimäisessä tapauksessa ihmisen kokemus ja totuudenrakkaus vie hänet yhä vaikeampaan ristiriitaan, jolloin hän ikäänkuin totuudenetsiskelynsä sisäisessä tuskanhuudossa kohoutuu Mestarinsa ja Jumalansa puoleen. Tähän sisäiseen tuskanhuutoon Herra vastaakin Aabramille: „Sodomian ja Gomorran huuto on suuri, ja heidän syntinsä ovat sangen raskaat. Minä astun nyt alas katsomaan, ovatko he aivan niin tehneet, kuin huuto heistä on tullut minun eteeni, vai eivätkö; että minä sen tietäisin.“

Tällöin Aabram alkaa puhutella Herraa: „Hukuttatko vanhurskaankin jumalattoman kanssa?“ — joka merkitsee, että Aabram, jonka veljenpoika Loot, jonka oma sielullinen mielikuvitus yhä vielä majailee Sodomassa, hän käytännöllisessä järjessäänkin tavallaan kuin tinkii henkisen vihkimyksensä, sisäisen uudestisyntymisensä ehtoja ja vaatimuksia. Hän tavallaan puolustaa alempaa sieluelämää oman korkeamman Itsensä edessä, korkeampien vihkimyksien ja niihin sisältyvien ehtojen ja vaatimusten edessä. Ikäänkuin mielikuvituksensa tulkkina ja asiamiehenä Aabram, ihminen käytännöllisenä järkiolentona puhuu henkisen Itsensä ja Mestarinsa edessä: mutta eikö kaikki tämä alempikin sieluelämä sentään ole jumalallista, kehityksen kannalta tärkeätä ja välttämätöntä? — Tietysti on oikein

— ajattelee Aabram — että jumalattomat hukkuvat synneissään, että näitä sielullisia voimia ei saa „väärinkäyttää“. Mutta pitääkö hurskaankin hukkua syntisten kanssa — tai luopua niistä? Eikö hurskaan, eikö totuudenetsijän päinvastoin pitäisi olla mukanaolollaan pyhittämässä ja jalostamassa tätä alempaakin sieluelämää? —

Näin saattaa puhella Aabram, totuudenetsijä mielikuvituksensa tulkkina ja puhetorvena.

Ja niin sukeutuu tuo merkillinen keskustelu, tinkiminen ja kaupanhieronta Aabramin ja Herran välillä. Aabram kysyy: „Jos kaupungissa olisi viisikymmentä vanhurskasta, hukuttaisitko nekin, etkö säästäisi sitä paikkaa viidenkymmenen vanhurskaan tähden, jotka siellä olisivat?“ Ja omasta puolestaan Aabram on käsityksessään varma, ja jo etukäteen painostaa: „Pois se sinusta, että sen tekisit, ja kuolettaisit vanhurskaan jumalattoman kanssa, ja vanhurskaan kävisi samoin kuin jumalattomankin. Pois se sinusta! Eikö kaiken maailman tuomari tekisi oikein?“ Ja Herra sanoi: „Jos löydän viisikymmentä vanhurskasta Sodoman kaupungissa, niin minä säästän koko sen paikan heidän tähtensä.“ Tästä rohkaistuneena Aabram jatkaa: „Katso, minä olen ruvennut puhumaan Herrani kanssa, vaikka olen tomu ja tuhka. Ehkä olisi viisi vailla viidestäkymmenestä vanhurskaasta; kadottaisitko viiden tähden koko kaupungin?“ Herra vastaa: „En kadota, jos löydän sieltä neljäkymmentäviisi.“

Ja niin Aabram edelleen jatkaa tinkimistään: ehkä siellä löytyisi neljäkymmentä, ehkä kolmekymmentä, kaksikymmentä, ja vihdoin: „ehkä siellä löytyisi kym-

menen“? Herra aina vastaa myöntävästi, ja sanoo viimein: „En kadota heitä kymmenen tähden.“

Tietysti Herra aina tavallaan myöntyy. Sillä henkinen elämä on ennen kaikkea *vapaan tahdon* elämää. Henkiseen elämään vihkiytymisessä on tietystikin omat asteettaiset siveelliset ehtonsa ja edellytyksensä, joista ei mitään voida tinkimisillä poistaa. Mutta yhtä vähän voidaan ketään totuudenetsijää pakottaa alistumaan näihin ehtoihin. Kaiken kieltäytymisen ja alistumisen täytyy tapahtua vapaasti. Pyrkijän siveellinen vihkiytyminen ja henkinen uudestisyntyminen tapahtuu niissä asteissa ja niissä mitoissa, jotka hänelle ovat mahdolliset, joihin hän voi pyrkimyksessään ja työssään alistua.

Muuten nämä Aabramin ja Herran mainitsemat luvut tuovat välittömästi mieleemme vihkimykset muinaisissa Mysterioissa. Viisikymmentä vanhurskasta edustaisivat viidettä vihkimystä, täydellistä mestari-vihittyä. Hänen personallinen Sodomansa ja Gomorransa saattaa jo olla hävitetty, ikuisuuden tuleessa poltettu, joten ei siinä, kukaties, enää ole tuskallista huutoa persoonallisuuden kannalta, vaikka saattaa kylläkin olla ihmiskunnan kokonaisuuden kannalta. Sillä ihmiskunnan Sodoma ja Gomorra on edelleen olemassa, ja — onhan mestari osana ihmiskunnassa.

Neljäkymmentäviisi vanhurskasta edustaisi neljännen ja viidennen vihkimyksen välistä elämää ja työtä, joka on pitkä ja vaikea. Neljäkymmentä, kolmekymmentä, kaksikymmentä ja kymmenen vanhurskasta edustaisivat tässä tapauksessa muinaisten eli itämaisten Mysterioiden neljättä, kolmatta, toista ja ensimmäistä n.s. suurta vihkimystä, joihin kuhunkin sisältyisi kymmenen n.s.

pienempää vihkimystä, aina kerroksittain, sisäksytän ja kierteessä toistuen. — Kertomuksemme Aabram voi itse olla missä tahansa näissä suurissa vihkimyksissä, joko viidennessä tai ensimmäisessä, tai hän on tavallaan mukana niissä kaikissa. Aabram itse voi olla viidennessä suuressa vihkimyksessä, mutta samalla hän on nuoremmista veljissään, ja veljenpojissaan, osallisena ja mukana pitkin linjaa, s.o. neljännessä, kolmannessa, toisessa ja ensimmäisessä suuressa ja pienessä vihkimyksessä. Silloin veljenpoika Loot edustaisi näitä nuorempia vihittäviä, sekä hänen, Aabramin, omaa, sisäistä suhdettansa ja rakkauttansa heihin.

Sillä eihän tämä kertomuksemme Aabram itse ole Sodomassa, s.o. ei häntä kykene houkuttelemaan, tai ei ainakaan lumoihinsa lumoamaan ja verkkoihinsa verhoamaan astraalimaailman sieluelämä. Ainakin hän jokatapauksessa joutuu ja jääpi voittajaksi niiden suhteen. Mutta kertomuksemme Loot, hän se sensijaan ihastuu „vesirikkaaseen seutuun“, s.o. häntä miellyttävät personallisten tunteiden hyväilyt. Ja sitä tietä hän pysähtyykin Sodomaan s.o. astraalisen sieluelämän hämmentämään ja rajoittamaan elämänymmärykseen.

Lootissa onkin ihmeellinen lumous ja vetovoima Sodomaan, tahtoisipa vielä Herran lähettämät enkelitkin sijoittaa sinne, s.o. hän tahtoisi alistaa ja mukaannuttaa henkensä äänen, sisäisen enkelinsä, sekä vaikka henkisen opettajansa ja mestarinsakin, hän koettaisi saada heidät omaksumaan omat silloiset, astraalisen sieluelämän sumentamat ja värittämät näkökantansa.

Niin kauan kuin Loot näin viihtyy Sodomassa, koettaen pysäyttää enkelitkin sinne kanssansa, ei Sodomaa

voida hävittää. Niinkuin enkelikin Lootille sanoo. Ihmisen tajunnan, mielikuvituksen täytyy siirtyä astraalitasolta henkeen, sielullisesta kiintymyksestä henkiseen rakkauteen. Lootissa itsessään täytyy sisäisen henkevoitymisen kautta tapahtua sellainen muutos, että hän osaa lähteä pois Sodomasta, tai ainakin myöntyä siihen, että enkelit johtavat hänet sieltä pois, ja että hän osaa pysyä sielussaan tuoreena, hedelmällisenä, henkisesti luomis- ja työkuntoisena ilman personallisten tunteiden hyväilyä. Ja jos hän on jo riittävän vanha sielu, jos hän on jo edellisessäkin elämässään riittävästi kokenut, pettynyt ja kärsinyt ja jos hänessä on ikuisen totuuden etsinnän ja sen löytämisen tarve kaikkia muita tarpeita suurempi, silloin hän voi kuulla ja ymmärtää enkelin äänen: „Pakene henkesi tähden, älä katsahda koko tälle lakeudelle, vaan pakene vuorelle, ettet hukkuisi!“ Sillä „vuori“ on personattomuuden, on ikuisen totuuden ja hengen maailma.

Tämä Sodomasta lähtö tulee kerran jokaiselle totuudenetsijälle, niinkuin Lootillekin, vapaaehtoiseksi välttämättömyydeksi. Sisäiset kokemukset ja kasvava ristiriita aikaansaavat sen, että tämä lähtö Sodomasta tulee vapaaehtoiseksi välttämättömyydeksi. Niinpä sodomalaiset - kun Loot oli vaatinut enkelit yöksi huoneeseensa, vaikka enkelit itse olisivat tahtoneet olla yönsä kadulla - piirittivät Lootin huoneen ja esiintyivät hyvin uhkaavina, vaatien Lootia luovuttamaan ne miehet, jotka olivat yöllä tulleet hänen huoneeseensa. Kun Loot ei kuitenkaan myönnä sodomalaisten vaatimukseen, niin esiintyvät he uhkaavina ja sanovat: „Tuo yksi on tullut tänne asumaan muukalaisena ja tahtoo

kuitenkin hallita. Nytpä teemme sinulle enemmän paha kuin heille.“ Ja sodomalaiset „karkasivat väkivaltaisesti Lootin kimppuun ja hyökkäsivät särkemään ovea“. — Ristiriita käy yhä vaikeammaksi juuri sentähden, että Loot jo selvästi tajuaa olevansa „muokalainen“ astraalisen psyykisin ja sukupuolisuuden maailmassa, ja kuitenkin tahtoo „hallita“ siellä, tahtoo siellä asua.

Sodomalaiset eivät kuitenkaan pääse tekemään pahojaan Lootille. Sillä Lootin pelastus on siinä, että hän ei sittenkään luovuta luonansa, yöpyviä enkeleitä sodomalaisille, ei oman turvallisuutensa uhalla. Lootilla — tai Aabramilla — on ikuisen totuuden löytämisen tarve sentään korkeampi ja voimakkaampi kaikkia muita tarpeita. Ja kun totuudenetsijällä itsellään vaan säilyy särkymättömänä päätös, että hän kaikesta huolimatta koettaa alistua ja mukaantua ikuisen totuuden henkeen, että kaikkien hänen unelmiensa, hänen tunnelmiensa ja mieliteoriojensa yläpuolella kaikuu hänen sielussaan: *tapahtukoon sinun tahtosi, Isä*, niin ihmisellä pysyy tie auki, ja silloin Jumala, silloin enkelit ja Mestari voivat häntä auttaa. — Totuudenetsijä lähtee vaikka yksin, kun nekin, joita hän on koettanut henkisesti auttaa ja opettaa, kun hekin luulevat hänen „laskevan leikkiä“; niinkuin tekivät ne miehet, joiden olisi pitänyt saada Lootin tyttäret vaimokseen. — Mutta toiselta puolen: tuskinpa ihminen noin vain yksinään ja omin voimin osaisi luopua mahdavan Sodoman lumoista. Niinpä Lootinkin pelastus on ennen kaikkea siinä, että asia on hänelle vakava, että se on tullut hänelle kuin elämän ja kuoleman ky-

symykseksi, ja että hän ei sentähden luule luoksensa tulleiden enkeleiden laskevan leikkiä. Ja kun enkelit tarttuvat hidastelevaa Lootia käteen, sekä hänen vaimonsa ja kahden tyttärensä käteen, ja „taluttivat hänet ulos ja jättivät hänet ulkopuolelle kaupungin“, niin ei Loot vastustele. — Yhtä tärkeänä tekijänä Lootin pelastumiselle on myöskin se, että Aabram on kaiken aikaa rukoillut, on tehnyt henkistä työtä Sodoman ja Lootin puolesta. Tämä on yhtä tärkeätä sekä siinä tapauksessa että Loot on — niinkuin kyllä onkin — Aabramin oma mielikuvitus, kuin siinäkin tapauksessa, että Loot on — niinkuin hän myöskin on — toinen henkilö, moraalisesti nuorempi totuudenetsijä, Aabramin oppilas.

Mutta ratkaisu ja sen toteuttaminen on molemmissa tapauksissa vaikea. Ja onnistuaksensa se vaatii sitkeätä joustavuutta ja kestävyyttä ja peräänantamatonta ponnistusta kaikin siveellisin ja henkisin voimin, ja että totuudenetsijä aina asettuu käytännöllisessä älyssään sisäisen Jumalansa, Herransa ja Hänen lähettämiensä enkeleiden kannalle, eikä kuuntele astraalitason kiusaajaa, ei omassa persoonallisuudessaan eikä psyykkisen maailman henkivalloissa.

Tämä on välttämätön ehto ja edellytys. Ja siinä pysyminen kysyy, niinkuin sanoimme, totuudenetsijän kaikkia voimia. Niinhän Lootkin on ponnistuksissaan peräti uupunut. Vaikka enkelit ovat hänet kädestä pitäen vieneet kaupungin ulkopuolelle ja sanoneet hänelle „Pakene henkesi tähden, älä katsahda koko tälle lakeudelle, vaan pakene vuorelle, ettet hukkuisi“, niin kuitenkin hän pelkää, ettei hän voi päästä pakoon vuo-

relle, ennenkuin onnettomuus kohtaa hänet ja hän kuo-
lee, ja sentähden hän nyt pyytää saada paetessaan poi-
keta Sooariin, erääseen vähäiseen kaupunkiin. Sillä
vaikka ei totuudenetsijä jaksaisikaan mennä suoraa
päätä vuorelle, s.o. täydellisesti henkisellet kannalle suhteessaan astraalimaailmaan, niin on hänen kuitenkin
täytynyt ratkaisevasti astua sen ulkopuolelle. Henki-
sessä työssään, joka on kuin kaupunki, vaikka vähäi-
nenkin — Sooar on suom. „Vähäinen“ — on totuu-
denetsijän täytynyt osata asettua puhtaasti henkisen
totuuden ja henkisen rakkauden kannalle, muuten ei
hänen Sodomaansa voitaisi ollenkaan hävittää. Niin-
kuin enkeli Sooariin pyrkivälle, Sodomasta pakene-
valle Lootille sanookin: „Riennä, pakene sinne: sillä
en voi tehdä mitään, ennenkuin sinne pääset!“

Mutta: „aurinko oli noussut, kun Loot saapui Sooa-
riin“. Sillä uusi, henkinen valo valaisi kohta totuu-
denetsijän älyllistä ymmärrystä. Ja „Herra antoi sataa
Sodoman ja Gomorran päälle tulikiveä ja tulta Her-
ralta taivaasta“. Ja niin Herra „kukisti ne kaupungit
ja kaiken sen lakeuden ja kaikki niiden kaupunkien
asukkaat ja maan kasvullisuuden“. — Henkisen totuu-
den ja henkisen rakkauden pyhä tuli, joka jo oli suit-
sunut kappaleiden välitse silloin, kun Aabram Herran
käskystä oli tuonut kolmivuotisen hiehon, vuohen ja
oinaan, ja oli jakanut ne keskeltä kahtia ja pannut osat
vastakkain, se sama tuli, joka silloin puhdisti vakavan
totuudenetsijän eläimellistä sielua, se nyt valtavalla voi-
mallaan puhdistaa ja perusteellisesti muuttaa hänen
psyykkisen ja sukupuolisen luontonsa. Eivätkä ne asiat
enää kiehdo eivätkä askarruta totuudenetsijän mieli-

kuvitusta. Hän kokemuksesta tietää ja ymmärtää, että Sodomassa viipyminen ja siellä askarteleminen olisi ihmisen sisimmän, jumalaisimman hengen kiusaamista. Niinkuin Jeesus sanoo toiselle kiusaajalle: „Älä kiusaa Herraa, sinun Jumalaasi.“

Lootin vaimo ja kaksi tytärtä.

Loot pelastui, mutta „Lootin vaimo katsoi taaksensa ja muuttui suolapatsaaksi“.

Kirjaimellisesti katsoen kerrassaan surullinen kohtalo Lootin vaimolle — ellemme osaisi löytää sen kaunista ja runollista puolta. Sillä muistammehan Jeesuksenkin sanovan opetuslapsilleen: „Te olette maan suola.“ Ja myöskin: „Olkoon teillä suolaa itsessänne ja ylläpitäkää rauhaa keskenänne!“

Jotain saman tapaista sisältyy Lootin vaimon suolapatsaaksi muuttumiseen. Ensiksi niin, että vakava totuudenetsijä on nyt läpikäynyt sen *tulikokeen*, sen puhdistavan kiirastulen, joka on hänet kyllästyttänyt eli suolannut kaiken alemman sieluelämän suhteen. Hän on nyt saanut varmennetuksi suhteensa astraalimaailmaan, omiin personallisiin tunteisiinsa ja mielikuvituksiinsa. Hänen oma astraalinen sieluelämänsä on kuin suolattu, johon ei enää tehoa eikä vaikuta personallisen onnen hyväily. Mielikuvitus on vapautunut astraalitason mysterioiden lumoista, ja se pakenee nyt, niinkuin Loot, henkisen totuuden ja rakkauden vuorille. Sillä vaikka Lootia oli ensin vaikea saada pois Sodomasta, niin nyt hän jo „pelkäsi asua Sooarissa“.

Loot vetäytyy kahden tyttärensä kanssa vuorelle, jossa

he asuvat luolassa. Siellä Lootin tyttäret juottavat isänsä viinillä ja toimittavat niin, että he molemmat tulevat isästänsä raskaaksi ja kumpikin synnyttää pojan.

Koettakaamme tutkia tätä vertauskuvaa parilla esimerkillä käytännöllisestä elämästä. Esimerkin voisimme ottaa minkä aatteellisen liikkeen historiasta tahansa. Otamme sen *kristillisyyden* historiasta. — Alkuaan kristillisyys oli — niinkuin sen aina pitäisi olla — vapaaehtoisen ja uhrautuvan henkisen työn voimassa elävä henkinen liike. Se vaikutti elävällä esimerkillään ja henkisellä työllään. Uhrautuvalla voimallaan se vaikutti elähyttävästi ja luovasti itsessään ja ympäristönsään. Se ei ketään mihinkään pakottanut, ei aineellisesti eikä henkisesti. Kaikki oli vapaaehtoista molemmin puolin. Siinä näyttäytyi aatteen oma voima.

Niin oli ensin. Mutta sitten viisaat joko kuolivat tai karkoitettiin, ja tyhmät tai vähemmän viisaat anastivat vallan. He tekivät kristillisen aatteen *pakolliseksi*. He pakottivat ihmisiä väkivallalla „kristityiksi“, sittemmin „oikeaoppisiksi kristityiksi“. Nämä oikeaoppiset kristityt ryhmittäytyivät vastakkaisuuksien pareiksi. Ja sensijaan, että nämä vastakkaisuuksien parit olisivat olleet toisilleen ystävällisiä, auttaen ja tukien toisiaan, sensijaan ne rupesivat olemaan toisilleen vihamielisiä, koettivat ahdistaa ja vainota toisiaan.

Siinä oli kaksi Lootin tytärtä. Ne olivat tuo vihamielinen vastakkaisuuksien pari, nuo kaksi toisiaan vastaan taistelevaa kristillistä joukkoa. Esim. Kustaa II Aadolfin aikana luterilaiset ja katolilaiset teurastivat toisiaan kuin raivottaret — aina Jeesuksen nimi huulilla.

Kuka oli silloin juopunut Loot?

Se oli *ihminen*. Se oli sellainen ihminen, jossa sisäinen Kristus oli tullut eläväksi. Hän oli silloin sekä sodomalaisten, s.o. noiden vallananastaja-kristittyjen karkoittama, että enkeleiden, s.o. henkisen viisauden lähettien johdattama pois Sodomasta — joksi kristillisyyks nyt oli muodostunut.

Sellainen kristitty, sellainen Loot rakasti, ei sukupuolisesti, ei personallisesti, vaan henkisesti, puolueettomasti. Hän rakasti ihmistä sinään. *Ihminen sinään* oli hänen rakautensa kohde — ei sukupuoli, ei luterilaisuus tai katolilaisuus. Sellainen Kristus-ihminen oli kuin juopunut osanotosta, säälistä ja rakkaudesta noita kahta pimitynyttä joukkoa kohtaan. Hän rakasti molempia, rakasti ihmisiä kummassakin sotajoukossa, mutta ei voinut olla mukana kummankaan hommissa, ei voinut tappaa ihmisiä kummassakaan. Hän, tuo todellinen Kristus-ihminen tunsi nuo kaksi joukkoa kuin tyttäriksen, joita hän sydämessään rakasti, joissa molemmissa hän tuli sydämessään raskaaksi, synnyttäen pojan, synnyttäen sellaisen järjellisen viisauden, jossa hän saattoi molempia henkisesti auttaa — itsensä unohtaen.

Ottakaamme toinen esimerkki, läheltä ja omalta ajaltamme.

Joitakin vuosikymmeniä sitten heräsi meilläkin Suomessa n.s. *raittiusliike*. Muutamat ihanteelliset ihmiset olivat älynneet, kuinka juoppous vaikutti turmiollisesti ihmiseen. He kieltäytyivät itse nauttimasta väkijuomia, sekä vaikuttivat esimerkillään ja valistustyöllään niin, että raittiiden luku lisääntyi, ja samalla kasvoi hyvin huomattava kunnioitus raittiutta ja raittiusliikettä kohtaan. Sen muistavat hyvin ne ihmiset, joilla

oli onni elää mukana silloin, kun Suomessa raittiusliike syntyi, eli ja vaikutti.

Mutta sitten kävi raittiusaatteen jokseenkin samoin kuin oli käynyt tuon paljon valtavamman ja ihmeellisemmän kristillisen aatteen. Alettiin ajatella, että raittiusasia onnistuisi vieläkin paremmin voimakeinoilla ja pakkotoimenpiteillä. Unohdettiin kokonaan, että elämä itse ja vapaaehtoinen valistustyö oli osannut kouluuttaa niin monet ihmiset raittiiksi, vaikkei pakkotoimenpiteitä heidän suhteensa oltu käytetty. Ei muistettu eikä osattu ajatella, että kaikilla ihmisillä olisi pitänyt olla sama vapaa ja kaunis mahdollisuus tulla raittiiksi vakaumuksellista tietä, omakohtaisen kokemuksensa ja vapaan harkintansa kautta, itse elämän ja vapaaehtoisen raittius- ja valistustyön kouluuttamana.

Tämä unohdettiin.

Mutta kun ei olla sentään niin pitkällä, että ihanteellisetkaan ihmiset ryhtyisivät yksityisesti, ilman muuta väkivallalla pakoittamaan muita ihmisiä omiin elämäntapoihinsa, vaan tapahtuu se laillistutun yhteiskuntajärjestyksen nimessä ja kautta, niin piti ensin saada yhteiskunnan laillistuttama oikeus väkivaltaisten pakkotoimenpiteitten harjoittamiseen ja käyttämiseen raittiusliikkeessä.

Ja niin aikaansaatiin kieltolaki.

Ja tilanne muuttui kerrassaan. Ensiksikin: väkijuomaliike ja juoppous ei suinkaan mitään kärsinyt, se ei suinkaan hävinnyt, mutta sensijaan *raittiusliike itse hukui*. Se hukkuminen tapahtui sen siveellisen lain perusteella, jonka Jeesus määrittelee sanoessaan: „Kaikki, jotka miekkaan tarttuvat, ne miekkaan huk-

kuvat.“ Raittiusliike tarttui miekkaan ja hukkui, samoin kuin kristillinen liike oli aikoinaan tarttunut miekkaan ja itse siinä hukkunut. Sillä niinkuin miekkaan tarttunut väkivalta-kristillisyyys on vain Jeesuksen elämänymmärryksen kuollut ruumis, samoin kieltolakiliike on vain raittiusliikkeen hengetön varjo.

Ja toiseksi: muodostui taas uusi vastakkaisuuksien pari. Toista vastakkaisuuksien paria innostutti juopotelu, väkijuomien valmistus, kaupittelu ja salakuljetus. Taas tuota toista joukkoa, kieltolakijoukkoa, — johon nyt oli palkattuina liittynyt paljon sellaisia toimihenkilöitä, jotka eivät itse olleet raittiita, ei vakaumukseltaan eikä muuten, samoin kuin pakkokristillisyyteen on palkattuina liittynyt innokkaita toimihenkilöitä pappeina, piispoina ja muina, ilman että heidän tarvitsi mitään tietää tai välittää siitä, mitä Jeesus on viidessä käskysään oppilailleen käskennyt¹⁾ — tuota toista joukkoa innosti noiden edellisten ahdistaminen, sakottaminen ja telkien taakse saattaminen.

Siinä oli taas kaksi Lootin tytärtä.

Raittiusliike oli tapettu, se oli ajettu pois fyysilliseltä tasolta, takaisin näkymättömään, ideoitten maailmaan. Se oli kuin luolaansa vetäytynyt Loot, jolla on kaksi tytärtä, nuo kaksi kieltolain ympärillä innokkaasti puuhaavaa joukkoa. Se rakastaa noita molempia tyttäriään, noita molempia joukkoja sinään, ihmisiinä, mutta ei voi olla suoranaisesti mukana kummankaan hom-

¹⁾ Niinpä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon Katekismuksessa edelleen selitetään Mooseksen eli vanhan liiton käskyjä, mutta ei oman Mestarin, Jeesuksen Kristuksen eli uuden liiton käskyjä.

missa. Sillä kummatkin polkevat ihmisen ja ihmisyyden joko aistillisuudessaan lokaan, tai ihanteellisuutensa ja oikeudellisuutensa innossa jalkojensa alle. Loot, s.o. todellinen raittiusaate, on taas vaan kuin rakkauudessaan juopunut noissa molemmissa tyttärissään, on kuin sydämessään henkisesti raskaana heissä, synnyttääkseen heissä kummassakin pojan, s.o. henkisesti valistuneen ja uudestisyntyneen sisäisen ymmärryksen.

Mutta tästä alammekin jo lähestyä Saaran ja lisäksi mysteriota.

AABRAHAMIN SUHDE KOLMANTEEN KIUSAAJAAN.

Olemme jo edellä tutkien seuranneet Haagaria ja hänen poikaansa Ismaelia, tuota tuimaa miestä, joka aina hätäillen turvautuu siveellisiin pakko- ja voimakeinoin, taistellen milloin minkin hyvän asian puolesta, aina ensimmäisenä ensimmäisten riveissä, iskuja antaen ja iskuja saaden.

Juuri tämä Ismael-henki on antanut erikoisesti leimansa europalaiselle sivistykselle, uskonto siihen luetuna. Europalaisessa eli viidennen alarodun sivistyksessä Ismael on todella tuimana miehenä miekkaansa heiluttanut ja iskuja antanut, taistellen joko suorastaan Kristuksen ja Jumalan valtakunnan nimessä ja puolesta, tai jonkun muun „hyvän“ ja „oikean“ asian puolesta.

Mikäli ihminen tässä personallisuutensa värittämässä aatteellisessa kamppailussaan sisäisesti hienostuu, jalostuu, aateloituu, sikäli hänessä on mukana Saarai; vaikka ei vielä itse suorastaan ja välittömästi voimana, ei pojassaan lisakissa. Ennenkuin Saara-lisak pääsee ihmisessä, s.o. totuuden ja rakkauden henki ihmisen sydämessä ja järjessä samaan asemaan kuin Haagar-Ismael, täytyy buddhisen eli henkisen sisänäkemysten päästä välittömästi järjen käytettäväksi. Samalla ihmisen koko käytännöllinen personallisuus järjestyy uudelle kannalle.

Tätä personallisuuden uudelleenjärjestymistä olemme jo seuraneet Sodomian ja Gomorran hävityksessä, sekä Lootin suhteessa vaimoonsa ja kahteen tyttäreensä. Jälellä on vielä

Ympärileikkaus.

Herra tekee Aabramin kanssa liiton, jossa „jokainen miehenpuoli teidän keskuudessanne on ympärileikattava“.

Tässä ei suinkaan ole kyseessä pelkästään ulkonainen sukupuoli, ulkonainen miehellisyys ja naisellisuus. Tämä jo siitäkin syystä, että sama ihminen voi jossakin lihaantumuksessaan olla toista sukupuolta ja taas jossakin toisessa toista sukupuolta. Sillä eihän ihminen ole korkeammassa eli kuolemattomassa minuudessaan sukupuoliolento, ei vain mies eikä nainen, vaan sisältää itsessään ne molemmat. Ihmisen kohtalon ja tehtävän rajoittaa ja määrää hänen sukupuolensa vain siihen asti ja niin kauan, kuin hän itse on rakkaudenton, vailla todellista rakkautta. Mutta kun ihminen löytää oman sielunsa Saarain, s.o. kun ihminen herää sydämessään ja järjessään tuntemaan ja elävöitymään todellisessa rakkaudessa, silloin hän oppii rakastamaan sukupuolettomasti, sekä ilman personallista kiintymystä. Samalla ihminen lakkaa olemasta sukupuoliolento; hän alkaa olla vain ihminen.

Mutta tämä ylimeno sielullisuudesta henkeen ei ole helppo tehtävä. Ja sen helpoittamiseksi ja aikaansaamiseksi on ratkaisevan arvokasta, että vakava totuudenetsijä löytää sellaisen olennon, oppii rakastamaan ja

kunnioittamaan sellaista ihmistä, joka jo on tullut — sukupuolisuudestaan huolimatta — sukupuolettomaksi, joka jo on niin puhdistunut, että hän on käytännöllisessä personallisuudessaankin kaikkiallisen rakkauden, buddhisen eli henkisen, siis sukupuolettoman rakkauden läpäisevä.

Sellainen olento on Mestari. Hänessä elävät kummatkin sukupuolet täydellistyneessä sopusoinnussa.

Sentähden Mestari osaa rakastaa ihmisiä sinään, olkoot he kumpaa sukupuolta tahansa. Ja kun totuudenetsijä, joka myös etsii ikuista elämää henkisessä totuudessa ja rakkaudessa, kun hän omasta vapaasta tahdostaan asettuu ja alistuu tuollaisen sukupuolisuutensa voittaneen Mestari-ihmisen oppilaaksi, ystäväksi ja työtoveriksi, ja kun hän jaksaa tämän tehdä jatkuvasti, väsymättä tai pahastumatta tai lokkaantumatta siitä, ettei Mestarin taholta, henkisen ystävän taholta hänen personallisia tunteitaan ravita, kun oppilas väsymättä, loukkaantumatta ja katkeroitumatta jaksaa pitää sydämensä ovet avoinna henkiseen elämään ja henkiseen työhön ja Mestariin päin, silloin henkinen elämä ja Mestarin rakkaus tukee ja puhdistaa häntä sisästä päin, auttaen hänenkin personallisuuttaan jatkuvasti asettumaan uudelle, myöskin sukupuolettomalle kannalle.

Juuri tässä on ympärileikkauksen henkinen salaisuus. Oppilaan mielenpuolisuuden ympärileikkaus on siinä, että hän ajattelijana ja järkiolentona kieltäytyy alistumasta personallisten tunteittensa komennettavaksi silloin, kun hänen personalliset tunteensa, hänen astraali-ruumiinsa ja sukupuolensa tahtoisivat joko määrätä hänen toimintansa ja pyrkimystensä suunnan, tai kun ne

houkuttelisivat häntä loukkaantumaan ja ehkä katke-roituneena kääntämään selkänsä henkiselle opettajal-leen ja Mestarilleen sentähden, että hänen mieliteoriaansa eivät ole saaneet tunnustusta, tai ettei hänen personal-lisia tunteitaan ole ravittu.

Herra ei käske Aabramia ympärileikkaamaan naisen-puolta. Se merkitsee, että oppilas ei saa tulla tunteet-tomaksi. Hänen on vaan Mestarin oppilaana ja äly-olentona hillittävä alemmat tunteensa ja käännettävä ne Mestarin ja Jumalan tahdon ja henkisen rakkauden suuntaan. Hän tulee siihen järjelliseen selviöön, että, ollaksensa vapaa työskentelemään yhdessä Mestarin kanssa ihmiskunnan henkisessä elämässä, hän ei anna personallisten tunteiden sitoa itseään uusiin maallisiin tehtäviin ja velvollisuuksiin, vaikka ne olisivat hou-kuttelevia, tai vaikka ne osaisivat näyttäytyä ja selit-täytyä hyviksi ja hyödyllisiksi myöskin ihmiskunnan henkisen elämän ja kehityksen kannalta.

Tämä kaikki on jatkuvaa miehenpuolen ympäri-leikkausta.

Valaistaksemme asiaa, voimme sanoa, että yleensä kaikki ihmisten työt ja toimet, sellaisetkin kuin uskonto, tiede ja taide voivat käytännössä olla joko ympäri-leikkaamatonta tai ympärileikattua. Ne ovat ympäri-leikkaamatonta silloin, kun ne koettavat ihmistä he-rättää ja saada liikkeelle jollakin sellaisella vaikutti-mella tai päämäärällä, johon sisältyy nautinto ja jul-muus. Ympärileikkaamatonta on esim. sellainen us-konto, sellainen uskonnollinen kirjallisuus, jossa us-konnollisuuden kannattimena olisi sellainen mielikuva ja päämäärä, että yksi osa ihmiskuntaa olisi eristetty

johonkin taivaaseen, jossa olisi ainainen nautinto ja ilo, kun taas toinen osa ihmiskuntaa olisi syösty johonkin helvettiin, jossa ainainen tuska ja vaiva heitä läpäisisi ja ympäröisi loppumattomasti. Tällainen uskonto on ympärileikkaamatonta sentähden, että sen kannustimen ja päämäärän ytimenä on nautinto ja julmuus.

Kun Aabraham — joksi hänen nimensä ympärileikkausliiton yhteydessä muutetaan — ympärileikkaa kaikki miehenpuolen, sekä kotona syntyneet että rahalla ostetut, niin merkitsee se, että hän kieltäytyy käyttämästä sekä synnynnäisiä älyllisiä kykyjään että hankkimiaan tietojaan ja voimiaan mihinkään persoonallisuuden ja itsekkyyden hallitsemaan tai värittämään työhön ja harrastukseen; ei mihinkään sellaiseen, jossa nautinto ja ihannoittu väkivalta ja julmuus ovat min-käänlaisina tekijöinä mukana.

Sitä tehden ihmisen naisenpuoli, s. o. hänen sydämensä ja tunteensa muuttuu vähitellen, niin että se muuttuu Saaraista Saaraksi. Ja ihmisestä voidaan sanoa, niinkuin Saarasta, „ettei Saaran enää ollut, niinkuin naisten tavallisesti on“. Ihminen ei enää ole persoonallisten tunteiden lumoissa.

Mutta vielä on Aabrahamilla eräs kokemus edessään. Gerarissa Aabraham taas sanoi vaimostansa Saarasta: „Hän on sisareni“. Ja „niin Abimelek, Gerarin kuningas, lähetti noutamaan Saaraa luoksensa“. Ja Aabraham, menettelyänsä puolustaakseen selittää Abimelekillä, jota Herra oli unessa nuhdellut: „Minä ajattelin: 'Varmaankaan ei tällä paikkakunnalla ole vähääkään Jumalan pelkoa, ja he surmaavat minut vaimoni tähden'.“

Siis jokseenkin sama juttu toistuneena, kuin mikä Aabramille oli sattunut Egyptissä. — Vaikka Aabraham itse jo on sydämessään ja mielikuvituksessaan vapautunut astraalitason eli toisen kiusaajan lumoista — joka tapahtui Lootin eli mielikuvituksen johdattamisella pois Sodomasta, ja Sodoman ja Gomorran polttamisella taivaallisessa tulesta —, niin sittenkään eivät Aabrahamin kokemukset ole riittäneet kolmannen kiusaajan alueella.

Gerar on suomennettu: „Muukalainen, märehdys“. Ja tämä kyllä sattuu niinkuin naulan päälle.

Sillä mitä merkitsee Gerar, ja mitenkä totuudenetsijä salaa vaimonsa eli henkisen itsensä ja ihanteensa siellä?

Otetaan taas esimerkkiä elämästä. Totuudenetsijä on syntynyt jollakin paikkakunnalla ja joutuu, vanhempiensa mukana ja kasvatuksensa puolesta kuulumaan sillä paikkakunnalla vallitseviin ja toimiviin aatteellisiin ja henkisiin liikkeisiin, esim. sen paikkakunnan uskontoon. Sittemmin hänelle, synnynnäisenä totuudenetsijänä selviää, että siinä uskonnossa, tai muussa henkisessä liikkeessä, on ulkonainen muoto astunut sisäisen hengen tilalle. Kun uskonnossa ja henkisessä liikkeessä, veljeskunnassa ja järjestössä pitäisi olla niin, että totuus ja henki olisi ensisijalla, hallitsemassa muotoa, niin suhde onkin saattanut kääntyä sellaiseksi, että ulkonainen järjestys ja määrätty muotomenot ovat ensisijalla, vangitsemassa ja estämässä totuuden hengen luovaa työtä.

Totuudenetsijä näkee ja ymmärtää kaiken tämän — mutta vaikenee, tai ei uskalla ottaa ratkaisevaa askelta, peljäten joutuvansa ikävään välikäteen; ehkä vielä me-

nettäisi paikkansa, työnsä ja toimeentulonsa. — Hän on silloin todella „muukalainen“, on Gerarissa, ja salaa vaimonsa Saaran, henkisen eli paremman itsensä, peljäten, että hänelle tapahtuisi pahaa, jos hän julkisesti tunnustaisi Saaran vaimokseen, jos hän julkisesti esiintyisi siten, kuin hän hengessään ja sisimmässään sekä aavistaa että ymmärtää.

Hän on silloin sekä „muukalainen“ että „märehtijä“. Hän tietää olevansa sisimmässään vieras ja muukalainen, sillä hän näkee ja ymmärtää, että tuossa veljeskunnassa, tuossa järjestössä, tuossa uskonnossa on valhe astunut totuuden tilalle, on muoto astunut hengen tilalle. Mutta tästä huolimatta hän alistuu muiden mukana kaikkea tuota „märehtimään“. Sillä hän pelkää, niinkuin Aabraham, että hänelle sattuisi ikävyöksiä, että hänelle koituisi enemmän työtä ja vaivaa, jos hän rehellisesti asettuisi totuuden kannalle.

Juuri tällaista salaamista, paremman itsemme tukahuttamista me olemme kristillisen historian kuluessa paljon tehneet sekä kirkon sisä- että ulkopuolella. Kuinka monet pikku mystikot ja totuudenetsijät ovatkaan tuon äänestyksiin ja pakkokeinoihin vaipuneen kristillisen kirkon pappeina ja piispoina toimittaneet papillisia ja kirkollisia tehtäviään arkaillen ja puolella sydämellä, hyvin tietäen, että he siinä salaavat henkisen ihanteensa, Saaran, salaavat henkisimmän itsensä, sisimmän aavistuksensa, tietonsa ja ymmärryksensä. Me olemme, kukaties, tahtoneet vain säästää itseämme, emmekä ole tahtoneet ottaa kannettavaksemme sitä kärsimyksen ja työn taakkaa, mikä meille tulisi, jos olisimme ryhtyneet rehelliseen luovaan ja rakentavaan

työhön sisimmän vakaumuksemme ja ymmärryksemme pohjalla.

Tämä on ollut meidän pikku mystikkojen suuri virhe, hairahdus ja synti, joka aikaansai sen, että pääsi muodostumaan valtiokirkko, muodollisesti ja virkavaltaisesti yhä mahtavampi, mutta henkisesti yhä heikompi, kuolleempi, mitättömämpi. Vain vankimmat mystikot uskalsivat tunnustaa Saaran vaimokseen, uskalsivat julkisesti pysyä sisäisellä kannallaan, alistuen tulemaan joko syrjäytetyiksi, tai — roviolla poltetuiksi.

Mutta tämä muutamien sankarillisten mystikkojen uljuus ei voinut estää sitä, että valtiokirkko muodostui, että kristillisyys puettiin pakkopaitaan, ja että Jeesuksesta, totuuden ja rakkauden ruhtinaasta, tehtiin — sodan jumala. Todellisuudessa se merkitsee, että Kristuksen nimi — annettiin saatanalle.

Tämä kaikki saattoi tapahtua, kun oli niin paljon noita toisia, pikkusieluja, jotka pelkureina salasivat Saaransa, jotka olivat valmiit vaihettamaan sielunsa paavin vaippaan, kardinaalin kauhtanaan, piispan hiippaan tai muuhun papilliseen virkatoimeen — saavuttaen, ainakin jotkut heistä, vielä sen lisäksi pyhimyksen arvon!

Tämän saman virheen ovat totuudenetsijät voineet tehdä myöskin kirkon ulkopuolella, niinkuin tiedemiehet, ajattelijat, runoilijat, kirjailijat, taiteilijat; hekin ovat saattaneet raukkamaisesti salata Saaransa, totuuden näkemyksensä, ja ovat alistuneet muiden mukana „märehtimään“ sellaista, joka tuottaa heille joko joukkojen suosiota tai kunniaa ja mahtiasemia, virkapaikkoja. Vain vankimmat heistäkin ovat uskaltaneet tunnustaa Saaran vaimokseen, ovat uskaltaneet asettua totuuden

kannalle sellaisenaan, niinkuin he ovat sen parhaimmalla hetkellään aavistaneet ja ymmärtäneet; tullakseen siten joko uranuurtajaksi tai marttyyriksi, tai niiksi molemmiksi.

Paitsi näin synnynnäisen ja maantieteellisen perinnän kautta, saattaa totuudenetsijä myöskin oman sisäisen etsiskelynsä johtamana liittyä aatteellisiin järjestöihin, henkisiin veljeskuntiin, jotka omassa ohjelmassaan kenties ovat tunnustaneet ihmiskunnan yleisen veljeyden, katsomatta rotuun, uskontoon tai muuhun rajoittavaan seikkaan, mutta unhottavat tämän kokonaan käytännössä, niin että tuollaisen järjestön ylin johto saattaa — tietysti „mestariinsa“ vedoten — auktoriteetillaan painostaa mukanaolemisen tärkeyttä esim. kansojenvälisissä sodissa. Ja näin tulee järjestön, veljeyden nimessä koottuja voimia käytetyksi kaikkein epäveljellisemmällä tavalla, suorastaan omaa ohjelmaa vastaan: ihmisveljen tappamiseen! Samalla tuollainen veljeskunta on muuttunut henkisesti kuolleeksi, oikeaoppisuuden ja ulkonaisen hurskauden tyyssijaksi. Sensijaan että se osaisi tukea heikompia eli n.s. langenneita veljiään edes omassa keskuudessaan, saattaa se ne heittää — papin ja leviitan tavalla — tiepuoleen, josta mahdollisesti joku ohikulkeva samarialainen saa ne korjata. Sillä tuollainen hengetön ja kuollut veljeskunta pelkää enemmän ympäristönsä arvostelua ja sormenosoituksia, kuin rakkaudetonta tekoa.

Ja yleensä juuri näin on kuitenkin käynyt henkisille järjestöille. Sensijaan että ne osaisivat auttaa heikompia ja langenneita veljiään, uskaltaisivat antaa heidän syntiensä varjon langeta päällensä, sensijaan ne tylästi

sysätään syrjään — jotta oma ulkonainen sädekehä säilyisi tahrattomana. Tai sitten ne ovat sekaantuneet poliittisiin juoniin, sotiin ja verilöylyihin. Ja kun jotkut järjestön jäsenet ja työntekijät mahdollisesti ovat tuon huomanneet ja siitä työnsä ohella huomauttaneet, silloin heidätkin taas on joko suorastaan karkoitettu, tai on heidän olonsa ja työnsä veljeskunnassa muuten tehty mahdottomaksi. Mutta toiset taas, vaikka tuon epäkohdan ja ristiriidan huomaavatkin, vaikenevat ja mukautuvat — ajatellen niinkuin Aabraham: „varmaankaan ei tällä paikkakunnalla ole vähääkään Jumalan pelkoa, ja he surmaavat minut vaimoni tähden“. He eivät joko uskalla tai eivät viitsi vaivautua ottaaksensa selvää asioista.

Näin saattavat nuoremmat totuudenetsijät, pikku tietäjät ja mystikot pysähtyä vaikka koko ruumistuksensa ajaksi Gerariin — tunnustaen siellä Saaran vain sisarekseen, vaikka hyvin tietävät, että Saara sen lisäksi on myöskin heidän vaimonsa; s.o. he eivät ole vain uneksinneet ihmisyydestä ja veljeydestä, vaan ovat veljeskuntaan liittyessään tunnustaneet sen myöskin käytännölliseksi tekijäksi elämässään.

Mutta tehkäämme oikeutta kertomuksemme Aabrahamille. Hänessä esiintyy onnistunut ja voittoisa totuudenetsijä. Sentähden hänen olonsa Gerarissa on vain hetkellinen ja ohimenevä. Hänessä Herra jo nuhtelee Abimelekiä, joka Abimelekikin silloin on Aabrahamissa itsessään. Abimelek on hänessä itsessään silloin, kun hän työntää heikomman veljensä tai langenneen ystävänsä syrjään, säästyäksensä siten itse tai hänen järjestönsä ulkonaiselta maineeltaan puhtaana ja tahratto-

mana, tai kun hän alistuu ihmisjoukkojen tai järjestönsä ulkonaiseen äänestykseen tai johtavaan auktoriteettiin silloin, kun hän joko heikosti aavistaa tai hyvin tietää, että hän siinä kieltää tai salaa tai tukahuttaa oman sisimpänsä ja parhaimpansa.

Mutta kertomuksemme Aabraham tulee tämän Abimelekinsä kautta kokemaan, ettei hänen parhaimpansa salli hänen missään tapauksessa, ei minkään sovinnaisuuden painostamanakaan rikkovan veljesrakkautta vastaan. Ja järjestönsä jäsenenä täytyy hänen muistaa, että hän on antanut lupauksensa *aatteelle, henkiselle itselleen*, totuudelle ja veljesrakkaudelle, eikä jollekin järjestölle, ei erehtyvälle ihmiselle, ei ulkonaiselle auktoriteetille eikä psyykkisen maailman „mestarille“.

Tämän välienselvittelyn jälkeen Abimelekin kanssa, josta Abimelekista sitten tulee Aabrahamin ystävä ja liittolainen — „Jumala paransi Abimelekin ja hänen vaimonsa ja hänen palvelijattarensa, niin että he synnyttivät lapsia. Sillä Herra oli peräti sulkenut kaikki kohdat Abimelekin huoneessa, Saaran, Aabrahamin vaimon, tähden.“

Juuri niin. Ei menty pakkokeinoilla taistelemaan ulkonaista pahaa vastaan, ei menty työntämään heikompaa tai syntistä tiepuoleen — ja koko huonekunta tuli hedelmälliseksi. Ja niin tuo kaikkien aikojen Aabraham saa huomata, että parhaan palveluksen hän tekee sekä itselleen että huonekunnalleen ja koko ihmiskunnalle silloin, kun hän ei missään ahdistuksessa tai painostuksessa luovu välittömästä totuuden ja veljesrakkauden johdattuksesta, vaikka hänelle tästä olisi sekin seuraus — niinkuin Jeesus oppilailleen sanoo —, että

„ihmisen vihollisiksi tulevat hänen omat huonekuntalaisensa“.

Mutta eihän liion voida vaatia, että totuudenetsijällä olisi täydellinen kokemus ja lopulliset ennakkotiedot elämän totuuksista ja harhoista. Ja jos joku sellaista luulee, itsestänsä tai toisesta, niin — hän ei ole totuudenetsijä. Tärkeätä niinollen onkin, että ihminen on pyrkimyksissään väsymätön ja vilpitön, tehden kaikki — niinkuin kuningas Abimelek sanoo tehneensä —, „puhtain sydämin ja viattomin käsin“, ollen aina altis alistumaan ja muuttamaan menettelytapansa totuuden hengen mukaiseksi.

Näin tehdessään Aabraham tekee — niinkuin sanoimme — parhaan palveluksen sekä itselleen että ihmiskunnalle. Sillä paitsi että Abimelekin perhe — joka samalla edustaa myöskin nuorempaa totuudenetsijää ja ihmiskuntaa — tulee hedelmälliseksi, niin myöskin Saara, Aabrahamin vaimo, tulee kohta tämän jälkeen raskaaksi ja synnyttää pojan, lisakin. Sillä yhdistäessään yhdeltä puolen uhrautuvaisuutensa ja toiselta puolen tottelevaisuutensa vain jumalallisen totuuden, rakkauden ja hyvyyden hengelle — eikä suinkaan ihmisten tai oman personallisuutensa mielihaluille, hengettömille muotomenoille tai astraalitason kaikenlaisille hengille — silloin henkinen sisänäkemys pukeutuu käytännölliseen ymmärtämykseen luovassa työssä; ei siis iskujen antamiseen ja iskujen saamiseen, niinkuin tekee astraalisen tunteen innoittama äly-Ismael.

Kun totuudenetsijän sielussa näin on päässyt lisäks syntymään, huomaa Saara, että egyptiläisen Haagarin poika on pilkkaaja. Ja niin Saara sanoi Aabrahamille:

„Aja pois tämä orjatar poikinensa, sillä ei tämän orjattaren poika saa periä minun poikani lisäkin kanssa.“ Aabrahamin pahastuessa poikansa Ismaelin tähden, asettuu Herrakin Saaran puolelle ja sanoo Aabrahamille: „Kuule Saaraa kaikessa, mitä hän sanoo, sillä lisäkistä saat nimelläsi nimitettävän siemenen“ — s.o. kuule kaikessa personattoman, henkisen rakkauden ääntä.

Ja Abraham tottelee, vaikka murhemielin.

Mutta me emme liioin kuvittele, että joku äiti poikinensa ajettaisi armotta ulos. Karkoitus tapahtuu sisäisesti. Sillä Abraham, totuudenetsijä, ei saa olla minäkään orja, ei omien taipumustensa, ei ympäristönsä painostuksen eikä olosuhteiden orja. — Juuri orjakseen, sokeasti uskovaksi ja tottelevaksi koettaa alempi henkimaailma ihmisen, oppilaansa tehdä, puhuen samalla pilkaten — Ismael, orjattaren poika, on pilkkaaja — ja halveksivasti niistä, jotka eivät muka kykene tekemään aatettaan käytännölliseksi; vaikka asia on ihan päinvastoin. Sillä aate tehdään käytännölliseksi vain silloin, kun käytännössä pysytään aatteessa. — Korkeampi henkimaailma sitävästoin, puhuen Saaran, henkisen rakkauden kautta, koettaa auttaa ihmistä, oppilastaan vapaaksi, nöyryydessään aloitekykyiseksi. Sillä eihän elämä, Jumala, kutsu ihmistä orjakseen, vaan pojakseen. Elämä kasvattaa ja kutsuu meitä kokemuksien kautta, osataksemme itse vapaasti luopua alemmasta ja yhtyä ylempään.

Ja Abraham onnistuneena totuudenetsijänä tottelee. Hän tottelee, vaikka omassa alemmassa luonnossaan joskus, työnsä ohella tuntuisi, niinkuin hän janoisena kulkisi erämaan kautta — niinkuin tunteekin tuo erä-

maahan eksynyt Haagar poikinensa; joka tunne tietysti vaikuttaa Aabrahamin omassa sielussa.

Mutta totellessaan Saaraa on Aabrahamilla syvemmällä, tuon erämaatunnelman takana sisäinen vapaus, tasapaino, onni ja ilo. Niinpä Iisak onkin suom.: „Naura, iloinen.“

Ja sitäpaitsi: Jumalan enkeli lohduttaa ja opastaa myöskin erämaahan eksynyttä Haagaria, sekä ennustaa hänenkin poikansa tulevan „suureksi kansaksi“. Sillä ihmisen persoonallisuuskin kyllä kasvaa, sen työkyky ja kunto suurenee, mutta sen suuruus lisääntyy ja kasvaa sisään päin, ikuisuuden ja hengen mukaisesti. Sen suuruus ja kunto ei tule kenenkään taakaksi, vaan se tulee henkisen hyvän siemeneksi, sen isäksi, tueksi ja turvaksi.

Ja niin lähestymme tuota keskeisintä kohtausta, jossa Aabraham selvittelee välejänsä kolmannen kiusaajan kanssa:

Aabraham uhraa poikansa Iisakin.

Kerrotaan Jumalan sanoneen Aabrahamille: „Ota Iisak, ainoa poikasi, jota rakastat, ja mene Moorian maalle ja uhraa hänet siellä polttouhriksi vuorella, jonka minä olen sinulle sanova.“

Aabraham ymmärtää tämän omalla tavallaan. Hän „valjasti aasinsa ja otti mukaansa kaksi palvelijaansa sekä poikansa Iisakin; ja halkoiltuaan polttouhrin puita hän lähti menemään siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut. Kolmantena päivänä nosti Aabraham silmänsä ja näki sen paikan kaukaa.“ Siihen

jätti Aabraham aasinsa ja palvelijansa, ja lähti poikansa lisakin kanssa uhripaikalle. Ja „kun he tulivat sille paikalle, jonka Jumala oli hänelle sanonut, teki Aabraham siihen alttarin ja latoi halot, sitoi poikansa lisakin ja pani hänet alttarille halkojen päälle“. Mutta kun Aabraham „ojensi kätensä ja otti veitsen teurastaaksensa poikansa“, niin Herran enkeli esti hänet huudollaan taivaasta: „Aabraham, Aabraham! — — Älä sattu kättäsi poikaan äläkä hänelle mitään tee; sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkää Jumalaa etkä ole säästännyt ainokaista poikaasi minulta.“

Näin poika säästy, ja „Aabraham nosti silmänsä ja huomasi takanansa oinaan, sarvista takertuneena tiheään pensastoon“. Tämän oinaan Aabraham otti ja „uhrasi sen polttouhriksi poikansa sijasta“.

Lukiessaan tätä ennakkoluuloitta ja kirjaimen mukaisena esityksenä tarvitsee tuskin sanoakaan, että se on julmaa, että se on suorastaan Kristus-vastaista. Muistuu väkisinkin mieleen Jeesuksen sanat juutalaisille, jotka olivat itsestänsä väittäneet: „Meillä on yksi isä, Jumala“, johon Jeesus vastasi: „Teillä on isänä perkele — — Hän on ollut murhaaja alusta asti.“ Joh. 8 luku.

Ja ainakin täytyy meidän totuudenetsijöinä oppia selvästi ymmärtämään, että jos joku „jumala“, joku „herra“ tai „mestari“, näkyväinen tai näkymätön, käskisi meitä uhraamaan poikamme polttouhriksi, niin me emme saisi alistua Aabrahamin tavalla, me emme saisi ryhtyä sellaisiin hommiin, joihin Aabraham oli altis ryhtymään. Sillä ellei joku „herra“ tai „mestari“ pääse muuten perille oppilaansa luotettavuudesta, ellei hän

kykene johdattamaan oppilastaan muuten kuin varta vasten ja omasta alotteestaan asettamalla hänet näin julmalla tavalla koetukselle, niin on hänen parasta luopua koko mestariudesta.

Kuitenkin on tämä vertauskuvallinen esitys — niinkuin Vanhantestamentin julmat esitykset yleensä — runollinen ja kaunis, kun sen osaa kääntää oikeaan, kun sen osaa avata ja katsoa sitä sisästä päin, vertauskuvana. Silloin se on runollinen, joskin kaamean runollinen esitys siitä kohtauksesta, jossa Aabraham selvittelee välejään kolmannen kiusaajan kanssa, sen vallan kanssa, jota joskus sanotaan „ilmavallan ruhtinaaksi“, valheen isäksi, joskus myöskin Saatanaksi. Se edustaa alemman älytason mahtia niinkuin Sodoma edusti astraalitason ja Egypti fyysillisen tason mahtia.

Suhteessaan tähän alempaan älytasoon on Aabrahamilla nyt — niinkuin jokaisella hänen kaltaisellaan — kaksi mahdollisuutta. Ensiksi: sokea auktoriteetti ja *valta*, joka johtaa laillistettujen pakkokeinojen ja ihannoitun väkivallan kautta isään Saatanaan. Toiseksi: *uhrautuminen*, palvelevaisuus henkisessä toiminnassa, joka johtaa Isään Jumalaan. Sentähden tuo kehoitus — niinkuin monet muut Vanhantestamentin vertauskuvalliset kehoitukset — sisältää kaksi mahdollisuutta. Kaikki riippuu siitä, mitenkä oppilas tuon kehoituksen ymmärtää, mitenkä hän osaa sen käytäntöön sovelluttaa. Sillä eihän tämäkään kehoitus sellaisenaan ja välttämättä kehoita *murhaan*, vaan se kehoittaa *uhriin*. — Mutta ellei oppilas vielä ole tarpeeksi kokenut, tarpeeksi kärsinyt, eikä niinollen kykene katsomaan asioita ja elämää puhtaasti totuuden ja henkisen rakkauden

kannalta, vaan jääpi arvioimaan elämää ulkonaisen muodon, sen ulkonaisen järjestyksen ja hyötyperäisyyden kannalta, silloin ihminen voi ryhtyä „uhraamaan“ jotakuta *toista* olentoa ja oman harkitsemiskykynsä tuon „mestarinsa“ asian ja tarkoitusperän toteutumisen puolesta; tullen niin astuneeksi isän Saatanan polulle. — Juuri tällaista „uhria“ on niin paljon uhrattu n.s. kristityissä maissa. Tarvitsee vain mainita „pyhä“ inkvisitsioni ja ristiretket. Ihmiset, uskonnolliset ja muuten jalot ihmiset ovat silloin olleet niin innostuksensa sokaisemia ja kuuroja, etteivät ole ennättäneet kuunnella enkelin varoittavaa ääntä. He ovat sokeudessaan ja kuurouudessaan ryhtyneet väkivaltaan; ja ovat samalla tappaneet sisäisen henkensä pojan, lisakin. Sillä pakkokeinoihin ryhtyessään *ihmisessä itsessään kuolee hienoin järki, todellisin rakkaus, syvällisin ihmisyyys*. Ihanteellisen väkivallanharjoittajan täytyy jotenkin „karaista luontoaan“, s.o. tukahuttaa eli tappaa hienoimpi ihmisyytensä — jota henkisessä merkityksessä sanotaan noituudeksi, velhoudeksi, mustaksi magiaksi. Musta velho koettaa murskata kaikki ne, jotka eivät alistu hänen tai hänen „herransa“ ja „mestarinsa“ tahdon mukaan. Hän puhuu samalla ja kaiken aikaa ylevistä asioista ja tarkoitusperistä, ihmiskunnan onnellistuttamisesta, esiintyen leveästi tietoisena Jumalasta ja Kristuksesta, tai Valkoisesta Veljeskunnasta. Ei heidän ja heidän ihailijainsa päähänsäkään pälkähdä sovelluttaa itseensä noita Jeesuksen sanoja: „Kavahtakaa vääriä profeettoja, jotka tulevat luoksenne lammasten vaatteissa mutta sisältä ovat raatelevaisia susia.“ Matt. 7: 15. Sillä mitä susi tekee? Susi raatelee toisen elä-

vän olennon, tekee hänet ruumiillisesti käyttökunnottomaksi. Mutta niinhän tekee jokainen „kristitty“, jokainen „teosofi“, kun hän joko Valkoisen Veljeskunnan, joko Kristuksen tai Jumalan nimessä tarttuu aseisiin, tai kun hän painostuksellaan liittyy tukemaan jotakin jo aseisiin tarttunutta mahtia. Sillä silloinhan hänkin on kirjaimellisesti mukana raatelemassa toisten olentojen ruumiita ja tekemässä niitä käyttökunnottomaksi.

Kun ihmiset, erittäinkin totuudenetsijöinä noin tekevät, silloin he aina kuuntelevat kiusaajan ääntä, luullen sitä Jumalan, Mestarin ääneksi. Ja kun enkeli heitä varoittaa, niin he eivät häntä joko kuuntele, tai kiusaaja antaa heidän hienosti ja viisaasti tietää ja ymmärtää, että juuri tuo varoittava enkeli on väärä profeetta, tai on joku „arveluttava salatieteilijä“, on joku, mikä lie „vähäpätöinen haaveilija“, joka „ei ymmärrä näin syvällisiä ja korkeita asioita!“ Aivan niinkuin Saara jo aikanaan huomasi, että egyptiläisen Haagarin poika oli pilkkaaja. — Mutta mistä silloin ollenkaan tietää, mikä on oikein, mikä on Jumalan ja mikä on kiusaajan ääni, kysynee joku.

Ellei sitä muuten tiedä, niin täytyy aina rinnastaa annettuja kehoituksia julkisen mestarin käskyihin, Jeesuksen tai Buddhan käskyihin. Sillä ainakin nämä kaksi olentoa ovat selvästi sanoneet: „Älä tapa!“ Ja ainakin Jeesus Kristus vielä lisäsi: „Älä vihastu veljeesi!“ Ja: „Älkää tehkö pahalle vastarintaa!“

Eivätkö nämä ole yksinkertaiset ja selvät käskyt? Eivätkö ne ole jokaiselle Aabrahamille, jokaiselle Jeesuksen oppilaalle sinään selvät ja tinkimättömät? Ovat. Mutta juuri nuo Jeesuksen mainitsemat „väärät pro-

feetat“, nuo „raatelevaiset sudet“, ne koettavat tehdä kaikenlaisilla hämäräperäisillä selityksillään ja tulkinnoillaan ja isiensä tavoilla ja perinnäissäännoilla mitätömiksi nuo todellisen Mestarin selvät käskyt.

Mutta seuratkaamme taas Aabrahamia!

Isä Aabraham ei kykene selviytymään ilmapallan ruhtinaasta — niinkuin ei kahdesta edellisestäkään kiusaajasta — läheskään niin suoraviivaisesti, kuin myöhemmin Jeesus Kristus, joka osasi heti sanoa kolmannelle kiusaajalle: „Mene pois, saatana, sillä kirjoitettu on: 'Herraa, sinun Jumalaasi, on sinun kumartaminen ja häntä ainoata palveleminen'.“ — Ja „enkelcitä tuli hänen luoksensa, ja he tekivät hänelle palvelusta“.

Mutta vaikka ei isä Aabraham kyennytäkään yksin selviytymään kiusaajasta, niin että enkelit olisivat saaneet vain syrjästä seurata hänen voittoisaa kamppailuaan, ja sitten tulla tekemään hänelle palvelustaan, niin kuitenkin isä Aabraham kykeni sekä kuulemaan enkelin varoittavan äänen, että myöskin sitä tottelemaan.

Ja niin Aabraham uhraakin oinaan polttouhriksi poikansa sijasta. Joka oinaskin on silloin Aabrahamissa itsessään. Sillä jokainen totuudenetsijä, joka on aikeissa ryhtyä väkivaltaa harjoittamaan, hän on silloin kuin oinas, joka on sarvistansa sekaantunut tiheään pensaikkoon: hän on sekaantunut alemman älyn hyötyperäisiin ja väkivaltaisiin ajatuksiin ja oppeihin.

Tämän oinaan Aabraham uhraa polttouhriksi. Se merkitsee, että ihminen silloin tietoisesti luopuu kaikista niistä ihmeellisistä kuvitelmista ja tuloksista, joita muka saavutettaisi siveellisiä pakkokeinoja ja ihanteellista väkivaltaa käyttämällä. Viisas, totuutta ja rakkautta

etsivä ihminen sanoo silloin itselleen: ellei ihmiskunta tule ilman kristityksi, ellei se tule ilman kristosofiksi ja teosofiksi, ellei se tule raittiiksi ja siveelliseksi ilman, että sitä siveellisillä tai ruumiillisilla pakkokeinoilla siihen pakoitettaisi, tai ellei Kristuksen ja Jumalan valtakunta voi tulla ilman, että minä ryhtyisin ase kädessä raivaamaan sille tietä ihmisten ruumiiden ylitse, tai että minä jollain muilla pakkokeinoilla ylittäisin ihmisten vapaata tahtoa, heidän ajatustaan ja ymmärrystään, niin minä luovun, enkä minä välitä kaikesta tuosta ylistetystä ihanuudesta.

Tällä tavalla voi totuudenetsijä uhrata tuon sarvis-tansa tiheään pensaikkoon sekaantuneen oinaan poikansa sijasta, s.o. jumalaisimman ja sisäisimmän ihmisytyensä sijasta.

Mutta niinhän koko kristikunta on kuin tuo sarvis-tansa pensaikkoon sekaantunut oinas. Se pensaikko on heidän alemman älynsä aikaansaama väkivaltasivistys muodollisine ja hengettömine uskonnollisine oppeineen, uskontunnustuksineen ja lakeineen. Ja tämä pensaikko on yleensä ollut niin pimitävän tiheä ja läpipääsemätön, ettei siellä ole osattu eikä uskallettu edes rukoilla ja lähestyä Jumalaakaan muuten, kuin ase tai pyssy uhriveitsenä kädessä. Niin sokeasti ja kuumeisen kiireellisesti on siellä puuhattu teurastushommissa, ettei ole nähty eikä kuultu Mestarin, ei Buddhan eikä Kristuksen käskyjä, ei lakeja eikä säännöksiä. Siellä ei yleensä ole kuultu edes enkelin varoittavaa ääntä, tai jos on kuultukin, niin ei ole siitä joko välitetty, tai on juuri sitä luultu ja selitetty kiusaajan ääneksi, itse Beelsebulin puheeksi. Mutta Isä Aabraham sentään

sekä kuulee että tottelee. Ja niin hän joutuu toisenlaiseen liittoon, ei liittoon isän Saatanan, väkivallanharjoittajan ja murhaajan kanssa, vaan liittoon totuuden, rakkauden ja hyvyyden hengen kanssa. Siinä liitossa maailmaa ja ihmiskuntaa koetetaan auttaa, ei hyvää tarkoittavilla pakkotoimenpiteillä, vaan hyvän siemenen hankkimisella henkisessä itsekasvatuksessa, ja hyvän siemenen kylvämisellä vapaassa ja uhrautuvassa henkisessä kasvatusta ja valistustyössä, eli niinkuin sanotaan, Aabrahamin siemenen monilukuisuudessa. Sillä totuudenetsijässä, joka itse elää henkistä elämää, joka vähitellen ja jatkuvasti kieltäytyy kuoleman kolminaismaailman komennosta, mutta sensijaan toimii ja tekee henkistä työtä korkeamman kolminaismaailman poikana ja lähettinä, hänessä ja hänen työssään tulee esille kuin siemen Jumalan valtakunnasta, totuuden, rakkauden ja hyvyyden maailmasta. — Hänen poikansa, hänen järkensä *uhrataan Mestarin työssä*, eikä *tapeta*. Se uhrataan työssä vapaasti, ilman kenenkään pakollista käskyä ja komentoa. Sillä hänen poikansa ei silloin enää saa olla orjattaren poika, palkkalainen, vaan se on vapaan vaimon poika, itsenäisesti ja vapaasti toimiva, uhrautuva. — Ja niinkuin hän ei alistu ketään pakoittamaan, niin hän ei myöskään alistu ketään kiusaamaan, koettelemaan, ahtaalle saattamaan, niin että siten joku muka viisastuisi, tai heräisi ja parannuksen tekisi. Sillä ihmistä ei ole liioin kutsuttu kiusaajan, viettelijän osaa näyttelemään.

Päinvastoin: kaikki täytyy olla vilpitöntä, suoraa, rehellistä, totta. Sillä mikään tarkoitus ei pyhitä keinoja. Ja totuudenetsijän täytyy kohdella jokaista olen-

toa niinkuin kohdellaan sitä, jota rakastetaan, jonka elämästä ja onnesta ollaan vastuunalaisia. Se on totuudenetsijälle kultainen ohje.

Näin hän toimii henkisen poikansa isänä, sisäisen Jumalansa ja kaikkien ihmisten henkisenä auttajana. Hän, totuudenetsijä, isä Aabraham on kuin henkinen isä, kuin rakastava veli ja auttava palvelija.

Hän ei pyri aineelliseen rikkauteen, ei astraaliseen psyykismiin, ei älylliseen kunniaan ja valtaan, vaan henkisesti rakastamaan, työllänsä auttamaan ja palvelemaan. Sentähden isä Aabraham edustaakin Raamatun myöhemmässä „historiassa“ jollain kosmillis-mystillisellä tavalla kuin Isää, kun lisä silloin edustaisi Poikaa ja Jaakob Pyhää Henkeä. Onhan ollut tapana sanoa: Aabrahamin Jumala, lisäkin Jumala ja Jaakobin Jumala. Sillä Kristuksessa mestari-vihityksi tullut on yhdellä tavalla kuin Isä, toisella tavalla kuin Poika ja kolmannella tavalla kuin Pyhä Henki. Jossain pienemmässä merkityksessä hän on Isä; hän on omien oppilaittensa henkinen Isä. Mutta jossain syvemmässä ja avarammassa merkityksessä hän ei ole Isä. Sillä hänen takanaan on vielä syvempi ja avartuneempi olento, joka häntä henkisesti Isän tavalla rakastaa. Silloin hän on Poika. Mutta vieläkin laajemmassa ja syvällisemmässä merkityksessä hän ei ole edes Poikakaan. Sillä hänen takanaan oleva Isäkin on vuorostaan Poika, jota vielä suurempi Isä rakastaa. Silloin mestari-vihitty on Pyhä Henki; joka Isästä ja Pojasta „ulos käy“.

Sentähden, kun me ihmiset etsimme Jumalaa Kolminaisuutena, niin alkäämme kuvitelko, että tämä kolminaisuus on vain meidän ulkopuolellamme; se on myös-

kin meidän sisäpuolellamme. Tai kun me kunnioitamme ja rakastamme Isää, niin kunnioittakaamme ja rakastakaamme Isää ensiksi niin, että me etsimme samalla kertaa sekä meidän henkemme taivaassa että Mestarissa sitä Isää, joka synnyttäisi meidät siihen mystilliseen Jumalan valtakuntaan, joka on samalla kertaa sekä meidän sisällämme, että ympärillämme. Toiseksi etsikäämme Isää niin, että mekin koettaisimme heikompiamme Isän tavalla henkisesti tukea ja auttaa. Sitähän Jeesuskin oppilailleen teroittaa sanoessaan: „Olkaa siis te täydelliset, niinkuin teidän taivaallinen Isänne täydellinen on!“

Ja kun kunnioitamme ja rakastamme Poikaa, niin kunnioittakaamme ja rakastakaamme Poikaa ensiksi niin, että aina nöyrässä kunnioituksessa ja rakkaudessa tottelemme henkisen Isämme ja Mestariimme hyvää — eikä siis väkivaltaista — tahtoa. Toiseksi kunnioittakaamme Poikaa niin, että mekin Poikana rakastamme kaikkia ihmisiä veljinämme, iloiten heidän onnestaan ja ottaen osaa heidän kärsimyksiinsä ja vaikeuksiinsa — kuulukoot nuo ihmiset mihin kansaan tahansa, mihin uskontoon tahansa, henkiseen veljeskuntaan, liittoon tai järjestöön, mihin yhteiskuntaluokkaan tahansa, sukupuoleen tai muuhun ryhmään, joihin ihmiset ryhmittyvät. Niinhän Jeesuskin sanoo oppilailleen: „Jotta olisitte taivaallisen isänne lapsia (myös Poikia), sillä hän antaa aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hyvillekin, ja antaa sataa niin vanhurskaille kuin vääriinkin.“

Ja kun kunnioitamme ja rakastamme Pyhää Henkeä, niin kunnioittakaamme ja rakastakaamme Pyhää Hen-

keä ensiksi niin, että me emme koskaan etsi, pyhistä kirjoista tai muualta puolustusta minkäänlaiselle väkivaltaisuudelle, ei minkäänlaiselle kaksimielisyydelle, jossa tarkoitus pyhittäisi keinot, ei minkäänlaisille ihmisten opeille ja mieliteorioille sinään, vaan että me aina ja jatkuvasti etsimme ikuista totuutta, muuttaen oppimme, teorianamme ja toimintatapamme aina totuuden mukaan. Toiseksi kunnioitamme ja rakastamme Pyhää Henkeä niin, että me emme koskaan koeta painostuksellamme muuttaa toisen ihmisen vakaumusta ja käsitystä asioista, tai saada häntä luopumaan jostakin tai omaksumaan jotakin minkäänlaisten siveellisten tai ruumiillisten pakotoimenpiteiden avulla, vaan että kaikki meidän vaikutuksemme tapahtuu meidän elämämme, työmme ja käytöksemme antaman elävän, siveellisen esimerkin kautta, sekä sen ohella ja lisäksi järjellisen-siveellisen opetus-, kasvatus- ja valistustyön avulla. Niin että jos joku ihminen luopuisi jostakin, tai jos hän omaksuisi jotakin, niin hän tekisi sen vapaasti, ilman pakkoa tai painostusta, oman valistuvan ymmärryksensä, oman harkintansa ja järjellisen näkemyksensä avulla. Niin kuin Jeesus sanoo tuleville oppilailleen: „Seuratkaa minua!“ Ja sitten työhön lähteville oppilailleen: „Kun tulette johonkin kaupunkiin tai kylään — — jääkää hänen luokseen, kunnes lähdette siltä paikkakunnalta — — ja jos teitä ei oteta vastaan eikä sanojanne kuulla, niin lähtekää pois siitä talosta tai siitä kaupungista!“ Matt. 4: 19; 10: 11,14.

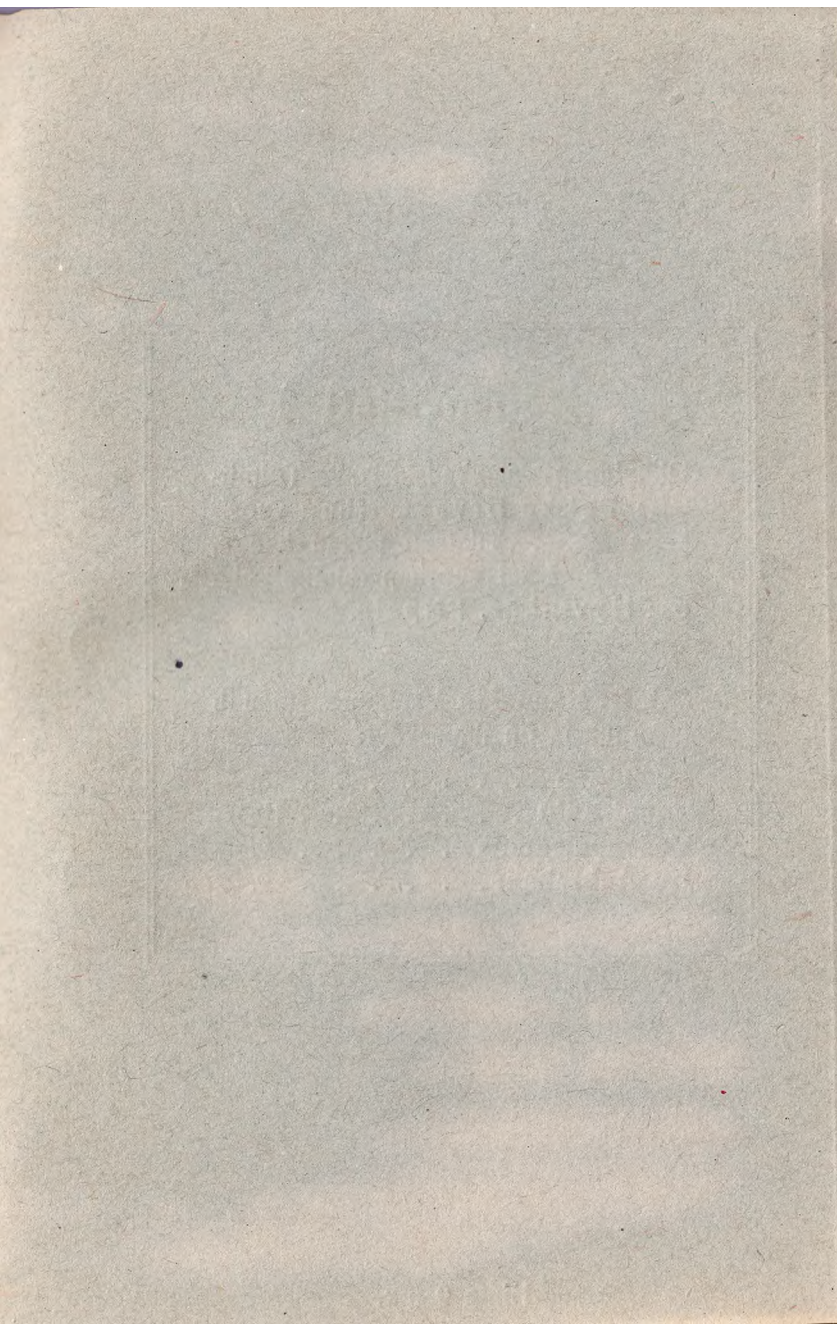
Henkisessä elämässä, aatteellisessa työssä ei saa olla mitään tungettua, ei viettelyä eikä houkuttelua, ei pakkoa tai painostusta. Hengen elämässä, Jumalan

valtakunnassa, joka on rakkauden hengen valtakunta, siinä tapahtuu kaikki vapaasta antaumuksesta, jokaisen ihmisen sisimmässä olevan hyvän siemenen luonnollisen kasvamisen kautta.

Sisällys:

I.	Aabrahamin suhde Jeesukseen	5
II.	Aabrahamin suhde ensimmäiseen kiusaajaan	18
III.	Aabrahamin suhde toiseen kiusaajaan	31
IV.	Aabrahamin suhde kolmanteen kiusaajaan	57

J.R. Hannula - Isä Aabraham 1925
Kopio 17.5.2015 Turku JN

Ruusu-Risti

Okkultinen aikakauskirja. Toimitaja: Pekka Ervast. Hinta vuosikerta 50: —. Tilataan postin kautta, asiamiehiltä tai suoraan toimitukselta os.: Hyvinkää, Pilpala.

J. R. Hannulan Vanhantestamentin tutkimuksia on ilmestynyt:

Luominen		3: —
Tubal-Kain		10: —
Vedenpaisumus		9: —
Isä Aabraham		9: —